

פ ר ט י - כ ל
 ישיבת יג/שכ"ח של הממשלה
 א' בכסלו תשכ"ח - 3.12.67

נכחו: ל. אשכול - יו"ר, א. אבן, י. אלון, ז. ארן, מ. בגין, י. בורג, מ.
 בנטוב, י. ברזילי, ח. גבתי, י. גלילי, מ. דיין, ז. ורהפטיג, י. ישעיהו, מ.
 כרמל, י. ספיר, פ. ספיר, מ. קול, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, ז. שרף, א. ששון.

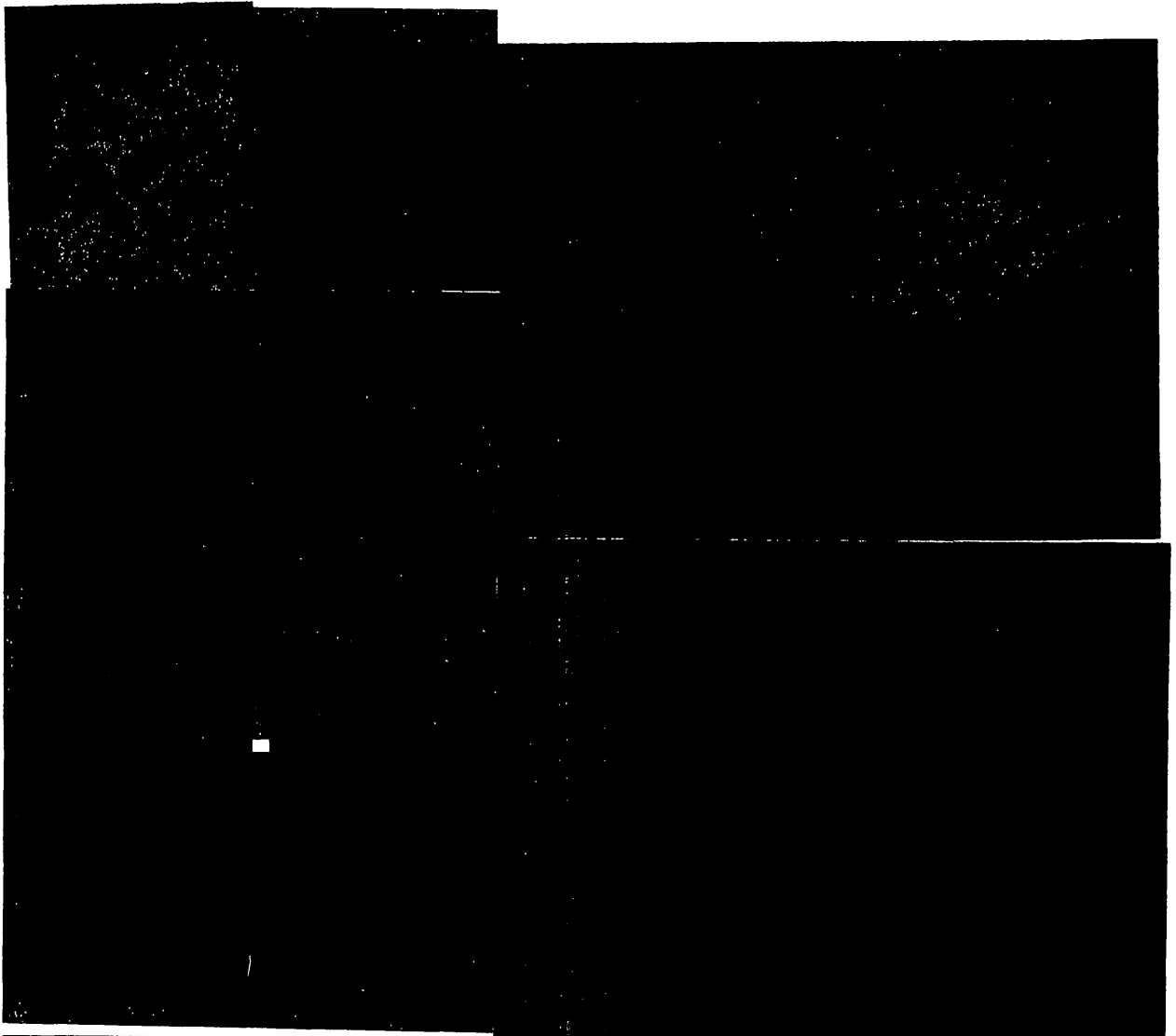
י. עוזאי - מזכירת הממשלה
 י. הרצוג - המנהל הכללי, משרד ראש-הממשלה (עד סעיף 98)
 ד. הורוביץ - נגיד בנק ישראל
 י. ארנון - המנהל הכללי של משרד-האוצר
 א. אגמון - סגן הממונה על התקציבים (בסעיף 98)
 ש. גפני - הממונה על הכנסות המדינה
 מ. זנדברג - הממונה על התקציבים

סדר היום: 95. סקירות
 96. מינוי ראש המטה-הכללי צה"ל
 97. מינוי שגריר בוואשינגטון
 98. הצעת התקציב לשנת 1968/69
 99. נסיעת השר י. ספיר
 100. הצעות חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום:
 (רישום ציוד וגיוסו) ו-(עבירות בשטחים
 המוחזקים - שיפוט ועזרה משפטית)
 101. ברכות לנשיא-המדינה

95. סקירותראש הממשלה ל. אשכול:

אני פותח את הישיבה. יש לנו סעיפים אחדים שהם

דחופים מאוד, אבל כסעיף ראשון רשום אצלנו סקירות. אני מקווה שמוסרי הסקירות
יצטמצמו.

נוסף לכך, היתה בשבוע שעבר, זו הפעם הראשונה,

חבלה בגיזרה הסורית, כי עד עכשיו הם בדרך-כלל הקפידו לפעול רק מהגבול הירדני. בחבלה האחרונה עלה טרקטור על מוקש, והבוקר פוצצה מסילת-הברזל ליד בית-שמש. במקום נמצאה גופת ערבי הרוג, כנראה אחד החבלנים שנהרג בזמן הפיצוץ, וכן פוצצו בריכת-המים ליד אלמגור.

נוסף לזה יש לנו ידיעות על מעבר רב של אנשי

"אל-פאתח" אל הגדה-המערבית, ויש להם הוראה - ידיעה זו יש לנו ממקורות מהימנים - להתחיל לפעול גם בגיזרה של לבנון, שעד עכשיו נמנעו מלפעול בה.

היתה גם הפעולה הזאת של המרגמות ליד פתח-תקווה,

וזה המשך לפעולת-המרגמות שהיתה ליד צופית, וגם הפעם לא הצלחנו להגיע לכנופייה הזאת. במשך הזמן הם הולכים ומשפרים את הרמה הטכנית.

בגיזרה הזאת של עמק-הירדן, ליד כפר-רופין

ובית-יוסף, בחלק הזה של בית-שאן, התקלות ההדדיות שלנו הן תוצאה של ריבוי מארבים. הגברנו את המארבים שם כי עד עכשיו, בכל הפעולות שהיו שם, לא נפגע על-ידינו אף ערבי אחד, ולמרות המארבים הפעילות שם לא פחתה במשך הזמן. השבוע היה גם מוקש ליד הבריכות בים-המלח.

השבוע היה מספר העוברים לגדה-המזרחית הרבה יותר

קטן, בסך-הכל כ-1,000 איש, במקום 2,000 שהיו בדרך-כלל בשבועות האחרונים. בתוך ה-1,000 היו 300 אנשי עזה.

הדבר היחידי שצריך לציין לטובת הצד השני, שה-29 בנובמבר, למרות ההסתה וההפגנות, עבר פחות-או-יותר בשקט, וגם בתי-הספר המשיכו לפעול.

שר הבריאות י. ברזילי:

האם זה נכון, שבפעולה בפתח-תקווה השתתפו ערבים

ישראלים?

אני מבין שריבוי המארכים מזמן סכנות לאסונות

כפי שקרו השבוע. האם יש בעניין זה איזה מחשבות?

שר הבטחון מ. דיין:

אין לנו שום ידיעות על-כך שבפתח-תקווה זה מעשה

ידי ערביי ישראל. קראתי גירסה זו באיזה מקום, לא מצאנו לה שום סימוכין.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מציע שנטפל בעניין זה בוועדת-השרים לענייני

בטחון.

שר התחבורה מ. כרמל:

האם מי שאיננו חבר ועדת-השרים לענייני בטחון

אינו רשאי להציג שאלה בענייני בטחון בישיבת-הממשלה? אינני חבר ועדת-השרים לענייני בטחון, ואני רוצה לשאול שאלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה איננו נימוק, כי אז אין צורך בוועדת-השרים

לענייני בטחון.

שר התחבורה מ. כרמל:

האם הממשלה הפקיעה כליל את ענייני הבטחון מידיה, והשרים שאינם חברי ועדת השרים לענייני בטחון אינם נושאים באחריות לענייני בטחון? אני מרגיש עצמי נושא באחריות לענייני הבטחון כמו כל חברי הממשלה וכמו אלה שיושבים בוועדת הבטחון.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אין ספק, יש ועדה לענייני תחבורה, לא כל החברים שואלים שאלות. תחליטו אתם איך לנהוג.

שר הסעד י. בורג:

אני חושב שאתה מעמיד את השאלה באופן קיצוני. יש מצד אחד זכות לגיטימית וחובה לכל חבר ממשלה, גם כאשר איננו חבר ועדת השרים לענייני בטחון, לשאול שאלה ולקבל אינפורמציה. לעומת זאת, הממשלה אינה יכולה ואינה צריכה להכנס לפרטים יתר-על-המידה, באם הדברים סודיים עד-כדי-כך שצימצום החוג העוסק בשאלה הוא לטובת העניין.

בין העמדה הזאת, שבה אני שותף לדעת השר כרמל, ובין העמדה שמצמצמת את הטיפול בעניינים מסויימים לוועדה, יש שטח מחיה. משום-כך, העמדת השאלה בצורה זו על-ידי ראש-הממשלה איננה נכונה. יכול השר כרמל

לשאול שאלה, ויכול יושב-הראש להגיד שנדבר על זה בוועדת-השרים לענייני בטחון, או שזו יכולה להיות שאלה שכל חברי-הממשלה יכולים לדעת את התשובה עליה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אמרתי שאתם תחליטו איך לנהוג, נשמע את השאלה.

שר התחבורה מ. כרמל:

דומני שיש מקום להשערה שהפגזה זו במרגמות היתה מכוונת למחנה צבאי ולא ליישוב אזרחי, ודומני שזו לא הפעם הראשונה. אם כך, אפשר לראות בזה איזה נסיון חדש להתנכל למחנות צבאיים, וכל מה שמשתמע מזה ומתחייב מזה.

שר הבטחון מ. דיין:

אינני חושב שהפגזה זו היתה מכוונת דווקא למחנות צבאיים. היתה לנו ידיעה, שבחלקה היא מתאמתת, על המטרות שרוצים לפגוע בהן, ואלו אינן ספציפיות למחנות צבאיים. שימוש במרגמה או לורטה, יש לזה ודאי משמעות מיוחדת. אני חושב שהם מחפשים מטרות נוחות להם, ואם אינם מוצאים אותה במקום אחד, עוברים למקום אחר. היום הם כנראה מוכנים לכל נושא.

סקירות שר-החוץ

שר החוץ א. אבן:

האם בתוך סקירתי עלי להתייחס לסעיף ז' של סדר-היום - הדיון בעצרת או"ם בעניין הפליטים?

ראש הממשלה ל. אשכול:

לפי-שעה נשאר זאת, עלינו לדון היום בתקציב.

שר המשטרה א. ששון:

אני חושב שעניין הדיון בעניין הפליטים באו"ם מחייב ישיבה מיוחדת של הממשלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

לא כל-כך קל למצוא זמן לישיבות נוספות, גם לוועדת-השרים לענייני בטחון לא תמיד יש זמן.

שר החוץ א. אבן:

אתחיל במלים מספר על המצב בצרפת. מאז יום ב' מתחוללת סערה בדעת-הקהל על הדברים שהשמיע נשיא-צרפת. קראתי את הדברים במקורם. האמת היא שצריך לקרוא אותם פעמיים, כי בקריאה ראשונה מסתנוורים מתפארת הסגנון והמליצה, ובקריאה שנייה צריך לרדת לעומקם של הדברים, אך הניסוח כל-כך מלוטש, שהוא מעיד על הלכי-רוח שהתפתחו והבשילו מזמן. אין בו פליטות-פה של אדם אשר מגיב במקום על שאלה.

העתונות הצרפתית כולה יצאה במרץ נגד דבריו בסוגיה זו, להוציא ה"ל'הומאניטה" הקומוניסטי, והעתונות כמעט הפרטית של ה"נסיון", שתפוצתו דלה מאוד. הפליא לעשות בביקורתו העתון "ל'מונד", שעורכו כותב שלוש-ארבע פעמים בשנה, והוא ניסח מאמר בו הוא אמר כי הדברים הקיצוניים הללו, ריח האנטישמיות נודף מהם, והם לא היו נחוצים כדי לשמור על מעמדה של צרפת באזור.

אתמול, בפעם הראשונה אחרי 25 שנה, פירסם אותו עתון קאריקטורה המתארת יהודי מאחורי גדר-תיל, ומתלבט ביסוריו, ועל ראשו כובע של נפוליאון והכתרת: "העם השתלטני". והעתון מרוב שמרנותו מוסיף שאין כאן שום התחייבות להוסיף לפרסם קאריקטורות. הוא מודה שזה היה מעשה נועז שלא היה כמוהו במשך 25 שנה, ההופעה החיצונית של העתון לא נשתנתה זה 80 שנה.

גובר גם זרם הביקורת בעתונות העולמית, היהודית והלא-יהודית, ופורסם מאמר נמרץ מאוד ב"ניו-יורק טיימס". במצב זה הופיע שר ההסברה הצרפתי במסיבת העתונאים הדיפלומטיים, על-מנת לפרש בכלל את הנאום של דה-גול, והוא הגיב תגובה מתגוננת. פרט לעניין אחד, הוא אמר שלגבי תיאור דברי הנשיא כאנטישמיים - הוא לא ייחס זאת לעתונות הצרפתית, אלא מה שהיה בעתונות הכללית - זוהי האשמה אבסורדית בעיני כל מי שמכיר את עברו של דה-גול. אולם הוא התייחס ביתר מתינות לדברים שנאמרו בארץ. הוא התייחס לדברים שאני אמרתי כאן לשגריר-צרפת, ואשר פורסמו בהודעה, וששתי המדינות יסתגלו למצב על-מנת לחדש את הידידות המסורתית. על זה הוא אמר, שאיש לא טען כי היחסים בין שתי המדינות צריכים להיפסק. ביחסיהן של כל המדינות יש עליות ומורדות, כך גם ביחסי צרפת עם מדינות אחרות, אולם התקווה היא שההבנה ההדדית תלך ותתחזק בין צרפת לישראל (ציטטה בצרפתית). לבסוף הוא אמר שאנחנו לא יודעים לקרוא את הנאום, הוא היה פחות שלילי, הנה הנאום כלל כמה דברים על שלום וחיסול הסכסוך, והוא הדגיש מאוד את המושג של השרטוט החדש של הגבולות - (ציטטה בצרפתית). הוא כן אמר בהרבה מעמדים שצרפת תעזור לישראל אם תותקף. לפי אלה שהשתתפו במסיבה הוא דיבר מתוך

מבוכה, ומתוך התנצלות כאילו המצב הזה הדאיג אותם.

המסע בעולם כולו מתגבר והולך, הולנד, שווייצריה, קנדה, מותחים ביקורת לא רק בשאלה זו, אבל עומדים במיוחד על נקודה זו. הנחשול הזה כמובן יוסיף לזרום ואין להצטער על-כך, ולאור המצב הזה לי נדמה שיש לקבוע שזו העמדה הישראלית. לגבי התגובה הרשמית אני מציע שנסתפק במה שהיה, היתה הודעה לרגל השיחה עם השגריר, היום הובלטו בכל העתונות דברי ראש-הממשלה ביום ו'.

זה לגבי התגובה הרשמית, אבל על סדר-יומה של הכנסת ישנה הצעה של חה"כ אבנרי, ואני מציע שבתשובה אני אתייחס לדברים שכבר נאמרו, דברי ראש-הממשלה, דברי לשגריר, ואומר שאלה הדברים שמביעים את דעתנו. אולי גם לומר, שהואיל וזו סוגייה חשובה ביחסי-חוץ, כדאי שוועדת-החוץ-והבטחון תוסיף לשבת על מדרכת העניין הזה. על-כן אציע בכנסת העברת העניין לוועדת-החוץ-והבטחון, אבל לא לחדש שום חומר בדברי-התשובה, ונראה מה תהיה השפעת הדברים, מאחר שגורמים אחרים מוסיפים להתבטא.

לגבי נציגו של מזכיר-האו"ם, גונאר יארינג. אנשינו מקיימים קשר אתו בניו-יורק. קדרון מכיר אותו הרבה שנים מעבודתם המשותפת באו"ם, והוא קיים שיחה אתו. הוא הכחיש כל מה שתפרסם. הוא בדרך-כלל אדם שאינו פותח את פיו. אמרתי לאו-תאנט שהוא ייטיב לעשות אם ישים מנעול לפיו, שלא יהיה בעל הצעות, ולא נשמע על הצעות יארינג כפי שהיינו שומעים על הצעות של מתוון. הוא מסרב להיפגש עם עתונאים. הוא אמר לקדרון, כי כל מה שפורסם, כאילו הוא דחה את צאתו עד לאחר הפיסגה הערבית, כל אלה אינם אלא ניחושים בעלמא. הוא טרם קבע מועד יציאתו או בסיסו באזור, ומאידך הוא עומד להזמין את נציגי כל המדינות הנוגעות בדבר כדי לדון בצד הסידורי של שליחותו.

יש רושם שבכל-זאת הוא נוהג סחבת, עד שיתברר מה יחליטו הערבים ב-9 או ב-12 בדצמבר, וסוכם, שאם בכלל ייצא לאזור, הסיכוי הראשון לא יהיה סיכוי אצל הממשלות, כי אם סקירת פעולות של האו"ם באזור. יש רושם שהמגעים המדיניים יידחו עד אחרי הפיסגה.

לגבי קביעת מקום מושבו, הובהר לו שאין אנו גורסים שהוא יתבסס בירושלים, ובמיוחד לא בארמון-הנציב, כנראה שעליו לקבוע מושבו במקום שאיננו בתחום השליטה של הצדדים. כך הוא אומר. מאידך הוא דחה את הצעת באנץ' לקבוע מקום-מושבו ברודוס, היות ורודוס זה יוון, ובגלל היחס ליוון ורודנות יוון, יש רגישות מיוחדת ביחסים שבין סקנדינביה ליוון. יש להניח שהוא יישב בג'נבה, ומשם ייצא מדי פעם בפעם לאזור. באנץ' סבור שהוא ישאל מה עמדת המדינה הערבית הראשית לכתב-סמכות זה על כינון השלום, שיכלול בעיית הגבולות וכו'.

יש להניח שיהיה קפוא על שמריו כמה ימים, וביקורו מותנה בהחלטות הפיסגה. הוא הוסיף ואמר במפורש, שממשלת-סוריה מסרבת לקבל אותו באשר היא דוחה לחלוטין את ההחלטה שקבעה את סמכויותיו.

אני חושב שנחסוך זמן אם אומר כאן מלים אחדות על בעיית-הפליטים, שהדיון בה הוא בעיקר בעיית תכסיסית. פעם חשבנו שאין מנוס מעריכת דיון מקיף בעצרת-האו"ם על שאלת הפליטים. בינתיים התברר שאין זה דבר ודאי שיתקיים דיון רחב, יסודי ומפורט, מפני שא) הדיון נפתח רק ב-6 לחודש, כלומר כמה ימים לפני סיום העצרת, באשר העצרת תסתיים ב-19 בדצמבר, ויש סוף-שבוע באמצע. כלומר, מעטים הימים הנותרים לוויכוח. ב) נתחדשה העובדה שמועצת-הבטחון בהחלטתה הטילה על נציג המזכיר-הכללי להציע הצעות לפתרון יעיל וצודק של בעיית-הפליטים במסגרת של כינון השלום. זו הפעם הראשונה מאז חמש-עשרה שנה שמועצת-הבטחון קובעת שהשלום הוא מגמה, וזו הפעם הראשונה שהיא קובעת שפתרון בעיית-הפליטים הוא אחד הסעיפים מסעיפיו של השלום.

יש יסוד לטעון שהעצרת צריכה הפעם להצטמצם במה

שכתוב ורשום על סדר-יומה, ועל סדר-יומה רשום: התקציב של סוכנות-הסעד-והתעסוקה, והבעייה היא אם אפשר הפעם לערוך דיון שהוא מרותק לנושא המעשי והטכני, כדי להבהיר אם ארה"ב, שהיא המפרנסת העיקרית של המפעל הזה, מוכנה לגישה הזאת.

שיגרת י את השגריר קומי לכמה שיחות בוואשינגטון, ויש רושם של הקבלה במחשבה של ארה"ב ומחשבתנו. זו היתה פגישה ממושכת, של שלוש שעות, בין קומי והרמן, לבין ששה-שבעה פקידים של מחלקת-המדינה והמשלחת באו"ם.

אקרא בפניכם את הנקודות העיקריות של דו"ח הפגישה הזאת: ניתנה לקומי הזדמנות להרצות על מדיניותנו בגדה וברצועה, ומה עשינו כדי להחזיר את השירותים למצב התקין, וכן לקיים את הרמה המשקית תוך הדגשת מעשינו בהעסקת פועלים ערביים. היה ברור שהאמריקנים התרשמו מאוד מהרצאה זו ואחדים הוסיפו, שזו הפעם הראשונה שהם שומעים הרצאה מקפת כזאת, והיא עשתה עליהם רושם.

קומי הסביר עבודת המחקר והבדיקה המתבצעות בקשר עם אפשרויות יישוב וקליטת פליטים לטווח ארוך, הן בגדה והן בצפון-סיני, תוך הדגשת הנקודה המרכזית, שקשה ביותר לגשת לגיבוש תכניות אלו כאשר המסגרת המדינית והבטחונית אינה ידועה. הסברה זו נתקבלה על-ידי האמריקנים בהבנה ואיש לא הסתייג. האמריקנים אמרו שאף הם עושים בדיקות כאלו, אך מחשבותיהם טרם התגבשו וכן שאין הם מתכוננים להציג BLUE PRINT. לאחר תקופה ישמחו להחליף אינפורמציה ודעות אתנו. כלומר, יש להתגבר על העצרת בשלב התכסיסי, ואחר-כך להיכנס לדיון רציני.

סיסקו ובאטל הזכירו בעיית-הפליטים החדשים בגדה-המזרחית וכן התעניינותו המיוחדת של ראסק בעניין זה, כפי שהובעה במכתבו לשר-החוץ. שאלתם כפי שנוסחה על-ידי סיסקו היתה לאמור, האם יש מקום לגמישות מצד ממשלתך בנושא. על זה הוסיף באטל לאמור, זו שאלה חשובה. הם שמעו מקומי ההסבר הרשמי שלנו. כן הוסיף קומי לאמור, מדיניותנו אינה דלת פתוחה, כי אם דלת לא-סגורה.

קומי גישש אצל האמריקנים לגבי אפשרות של סיוע מצדם לפתרונות-ביניים, כגון עידוד הגירה מעזה מעבר לים ואספקת מזון במסגרת CARE לפי שיטת "ממון למען תעסוקה" וכן הרחבת ההכשרה המקצועית בעיקר בעזה. תגובתם היתה מתחמקת. בעניין עידוד ההגירה תשובתם היתה, שלרגל הסמליות המדינית שבדבר, לא מעשי לטפל בכך, אלא במסגרת הסדר מדיני כולל - לגוף העניין של הצורך בהגירה והכשרה מקצועית והגברת התעסוקה, הם חייבו הרעיונות אך לא התחייבו לסיוע בעניינים האלה.

הזכירו דברי השר לראסק על הקונסנציוס. קומי הסביר שהרעיון בעצם היה שלהם וירצו לשמוע יותר. דייבס אמר שהם בכלל טרם ליטשו את רעיונותיהם. בכלל הם חושבים כמובן שאי-אפשר להתקדם בזה, אלא במסגרת הסכם כללי.

סיסקו אמר שהמגמה צריכה להיות, להימנע, אם אפשר בכלל, מוויכוח על פליטים בעצרת מאחר ואת בעיית התקציב ניתן לפתור במסגרת ועידת ההתרמה. אך הרגשתו היא שהערבים לא יסכימו לזה, ובעיקר בגלל בעיית הפליטים החדשים. יש גם סכנה שבמסגרת דיון על הפליטים ירצו הערבים בעצם להחיות הוויכוח בכלל על בעיות המזרח-התיכון, לרבות בעיית ירושלים. קומי ציין שזה חיוני, שהוויכוח על פליטים לא יפגע בשליחות של יארינג ובסיכויי ההסדר. סיסקו הסכים לכך. קומי הציע קבלת החלטה טכנית גרידא, הנוגעת לדרכי סו"ת והמתעלמת מהאספקטים המדיניים, כולל תפקיד סו"ת, סעיף 11, רכוש. הסיכום היה להמשיך

בדיון בנקודה זו בניו-יורק. מספיק לעצרת לרשום לפנייה את החלטת מועצת-הבטחון. בקשר להערה על הקושי להתקדם ביישוב וקליטת פליטים בגדה מבלי לדעת המסגרת המדינית והגיאוגרפית, וזאת מאחר שממשלת-ישראל הרי לא קבעה מסמרות לגבי עתיד הגדה, אמר באטל שהוא שמח מאוד לשמוע דברים אלה, היות וחשוב שממשלת-ישראל תשמור לעצמה את כל האופציות פתוחות. דבר זה מקל על מצבה במאבק הבינלאומי.

להלן סיכום ההתרשמויות של השגריר הרמן והצעותיו של קומיי: (א) ממשלת-ארה"ב ממשיכה לראות בבעיית הפליטים החדשים בעייה דוחקת, ואין ספק שהיא מצפה לצעדים חיוביים נוספים מאתנו בהקדם בעניין זה; (ב) כללית טוהרה האווירה בינינו לבין ממשלת-ארה"ב בנוגע לפליטים ונוצרה הבנה למהותה של הבעייה וחומרתה. הם היום כנראה שותפים להערכתנו, שאי-אפשר לנקוט צעדים מרחיקי-לכת לפתרון הכללי של בעיית הפליטים שלא במסגרת הסדר מדיני כולל באזור; (ג) מאידך היו לאחדים מהם ספיקות לפני השיחה, שאין ממשלת-ישראל רואה בעיית-הפליטים כסעיף בחוזה-השלום עם מדינות-ערב, כי אם כבעייה שתור פתרונה יגיע רק אחר הסכם-שלום. שיחה זו הוציאה את אי-ההבנה; (ד) אם כי הבינו שטרם גיבשנו תכנית ליישוב מחדש, הם חייבו מאוד מה שאנו עושים בשטח יצירת תעסוקה וכי הדברים חשובים כשלעצמם כסוללי-הדרך לפתרון קבוע. אין כל ספק שממשלת-ארה"ב תקבל ברצון רב הרחבת פעולותינו בשטחים אלה. הם התרשמו מאוד לשמוע כמה כבר השקענו בדברים אלה. ואחד מהם אמר שכנראה שאנו עושים יותר מכפי שאנו מפרסמים; (ה) סיסקו אמר שלפי דעתו, על יארינג לנהל את שליחותו כאשר הוא מטפל בנפרד בבעיות שבין כל ארץ ערבית לבין ישראל. קומיי אמר שרק בדרך זו ניתן להתקדם. בהקשר זה העיר דייביס שכנראה סוכם בחארטום בין נאצר לחוסיין, שהאחריות הכללית לטיפול בעניין הפליטים היא בידי חוסיין.

אני מציע שנוסיף ללכת בדרך זו. כלומר, לברר באיזו מידה יש אפשרות להגביל ולצמצם את הוויכוח רק לענין הרשום על סדר-היום. לטעון שהפתרון הכולל אפשרי רק במסגרת של הסדר אזורי ולהסתפק בדברים הכלליים על האופי הבינלאומי והאזורי של הפתרון הנראה לנו. על-כל-פנים, האפשרות הזאת

אינה מבוטלת. אולי היא לא תתקיים, נדע יותר אחרי הפגישה של יארינג עם המשלחות מחר.

מאידך, שמא דבר זה אינו אפשרי, ושמא יתברר שיפתחו כל הסכרים, נצטרך לתת את דעתנו איך להנחות את המשלחת. אם אין רצון היום לדחוק את רגלי התקציב, אולי תקום ועדת שרים שתדון בכך, כי יש הצעות על ניסוחים ועל הופעה, ואולי הוועדה תשב עוד השבוע על-מנת לנסח הנחיות למשלחת שלנו.

שר המשטרה א. ששון :

אני חושב שבעיית-הפליטים מחייבת דיון בממשלה-כולה.

שר השיכון מ. בנטוב :

בקשר עם המצב בעצרת, אנחנו איננו מעוניינים לנפח את הדברים, כיוון שזה עקב אכילס מבחינת דעת-הקהל בעולם, לא הייתי רוצה שנהיה במצב שהממשלה האמריקנית או יארינג יציעו לנו תכנית, אני חושב שאנחנו צריכים להציע תכנית. הייתי מבקש שראש-הממשלה ימסור לנו, אחרי שהוא מינה ועדה של פרופסורים ומומחים לדיון בשאלה, מה ההצעות בעניין זה, כי פה חשובה לא רק התכנית, אלא גם העובדה שזו תכנית שלנו ולא תכנית אחרת. הייתי מבקש שראש-הממשלה, באחת הישיבות הקרובות, יביא את המסקנות, כדי שנוכל לדון בשאלה, מה אנחנו יכולים לעשות לפני שאחרים יציעו לנו תכניות.

שר החוץ א. אבן :

השאלה אם יהיה דיון בשאלה זו באיזו מסגרת

השבוע.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני חושש שיהיה קשה לכנס את כל הממשלה, אני מציע שתהיה ועדה, ומי שירצה יוכל להצטרף.

שר החוץ א. אבן:

אני מציע שזו תהיה ועדה פנימית ולא לפירסום, ושוועדה זו תנחה את המשלחת שלנו לגבי הדיון בבעיית-הפליטים באו"ם. אני מציע ועדה בהרכב הבא: השרים: גלילי, ששון, בגין, דיין, ברזילי, קול, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, ואנכי אהיה יו"ר הוועדה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אני מציע את השר ורטהפטיג במקומי.

מ ח ל י ט י ם : להטיל על ועדת-שרים לקבוע הנחיות למשלחת-ישראל באו"ם לקראת הדיון שייערך בעצרת בעניין הפליטים הערבים.

הרכב הוועדה: השרים א. אבן - יו"ר, מ. בגין, י. ברזילי, י. גלילי, מ. דיין, ז. ורטהפטיג, מ. קול, י.ש. שפירא, א. ששון.

96. מינוי ראש המטה-הכללי של צה"ל

שר הבטחון מ. דיין:

ברצוני להביא לאישור הממשלה את חילופי הרמטכ"לים: שיחרורו של רב-אלוף יצחק רבין ומינויו של אלוף חיים בר-לב לתפקיד הרמטכ"ל. מועד השתחררותו של רב-אלוף רבין - 1.1.68 - וקביעת אלוף ח. בר-לב למחליפו, נעשו בשעתו על-ידי ראש-הממשלה, ואני מציע שהממשלה תאשר זאת היום.

עוד תהיינה הזדמנויות נאותות, אשר בהן יהיו נוכחים רב-אלוף רבין ואלוף ח. בר-לב, על-מנת לומר להם דברי הערכה. היום אני רוצה רק לתת "מקדמה", ברצוני לומר שאני - הן אישית והן כשר-הבטחון - רוחש את מלוא ההערכה לרב-אלוף רבין, לשקידתו לקידום הצבא עד למלחמת-ששת-הימים, לפעולתו בעד המלחמה ולאחריה.

אני רואה ברב-אלוף רבין לא רק מפקד מחונן, אלא גם אישיות שהינה נכס לאומי נדיר ואני שמח לכן, שעם פרישתו מהצבא הינו ממשיך בשירות הלאומי ויקח חלק פעיל בחיינו הציבוריים.

אשר לאלוף ח. בר-לב, יש לי כל הבטחון בהתאמתו ובכושרו להיות ראש המטה של צה"ל. יש לו הנסיון, הידע והתכונות הדרושות לתפקיד רב-אחריות זה.

שר הבריאות י. ברזילי:

אני מצטרף בכל לב ל"מקדמה" של שר-הבטחון, בדברי הערכתו לרמטכ"ל היוצא, ואני מניח שעוד תהיה הזדמנות להרחיב את הדיבור.

השר מ. בגין :

הייתי חושב שכדאי לקיים דיון על הנוהל וצורת הטקס לביצוע חילופי-הגברא. עד ה-1 בינואר עוד יש זמן.

שר הבטחון מ. דיין :

הרמטכ"ל מתמנה על-ידי הממשלה. אני הבאתי כאן הצעה, שהממשלה תאשר את מינויו של אלוף בר-לב, שייכנס לתפקידו ב-1 בינואר, ועל-ידי זה לשחרר את רבין, כי אין שני רמטכ"לים מכהנים בעת-ובעונה-אחת.

לא הבאתי לדיון בממשלה את צורת הטקס ומועדו, כי יש איזו מסורת בעניין זה. היות וזה מינוי של הממשלה, אני מניח שראש-הממשלה יקבע את הטקס הנאות.

שר הדתות ז. ורהפטיג :

במקום ה-1 בינואר, אני מציע לקבוע תאריך עברי:

א' בטבת.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אנחנו נמשיך בעניין זה במסורת שהיתה קיימת עד כה. אני מניח שעוד תהיה הזדמנות להוסיף על דברי-ההערכה של שר-הבטחון לרמטכ"ל היוצא. אנחנו הארכנו את שירותו מתוך הערכת ערכו, והארכה זו מסתיימת בראשית השנה הבאה. שר-הבטחון הביא לאישור את ההצעה למינוי רמטכ"ל חדש, בשאלת הטקס נדון אחר-כך. אינני מזלזל כלוח העברי, אבל ננהג כפי שנהגנו עד כה.

השר מ. בגין :

לדאבוני, אין עדיין שום הסדר חוקי לגבי השאלה, איך אנחנו ממנים את ראש המטה-הכללי. לאור דבריו האחרונים של שר-הבטחון, שהממשלה ממנה את ראש המטה-הכללי, נוסח הצעת-ההחלטה המונח לפנינו אינו מתאים. כתוב: "מחליטים לאשר את מינויו של האלוף בר-לב לתפקיד ראש המטה-הכללי של צה"ל...". אם הממשלה בתור שכזאת מאשרת את המינוי, משמע שהמינוי נעשה לא על-ידי הממשלה עצמה, אלא היא מאשרת מינוי שנעשה. אם הצד הקונסטיטוציוני - שלא ניתן לו עד כה ביטוי בחוק - הוא כזה ההחלטה הפורמלית צריכה להיות, שהממשלה מחליטה למנות את האלוף בר-לב, ולא הנוסח שמחליטים לאשר.

ראש הממשלה ל. אשכול :

נראה לי שהנוסח הוא נכון ונכון, צריך שיהיה מישהו שמציע את המינוי, וכאן יש זכות הצעה לשר-הבטחון, וזכות או חובת האישור היא של הממשלה. אני מציע לאשר את המינוי.

השר י. ספיר :

אתה אומר שאנחנו מחליטים למנות בהתאם להצעת

שר-הבטחון.

שר הבטחון מ. דיין :

אני מציע שנחליט לגופו של דבר, ושההחלטה לא תהיה בת שני חצאים, אלא בת חלק אחד, ונסמך את שר-המשפטים ואת השר בגין, יחד עם ראש-הממשלה, לקבוע אחר-כך את הנוסח, לדבר שכולנו מסכימים לו.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני מציע, שלפי-שעה נאשר את המינוי לפי הנוהגים עד כה, וכאשר יודעי חוק ומשפט יציעו לשנות - נשנה.

שר המשפטים י.ש. שפירא :

המשפט הוא מוסד קונסרבטיבי ביותר.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אשר לטקס עצמו, זהו טקס של חילופי דגלים ומכתבים, ששרי-הממשלה משתתפים בו, ואם יהיו הצעות, אני מוכן שנדון בהן. עד עכשיו, בחילופי-הרמטכ"לים זה היה הטקס.

שר הכטחון מ. דיין :

עניין הניסוח איננו חשוב, איננו מדברים על טקס, אנחנו מאשרים הצעה למינוי שכולם בעדו.

מ ח ל י ט י ם : לאשר את מינויו של אלוף חיים בר-לב לתפקיד ראש המטה-הכללי של צבא-הגנה-לישראל, במקום רב-אלוף יצחק רבין, החל ביום ל' בכסלו תשכ"ח (1.1.68).

97. מינוי שגריר בוואשינגטון

שר החוץ א. אבן :

אני מבקש לאשר המלצתנו, שנתקבלה פה-אחד בוועדת-המינויים, לבקש את ממשלת-ארה"ב להעניק הסכמה למינוי רב-אלוף רבין כשגריר-ישראל בארצות-הברית. לאחר שתתקבל הסכמת אמריקה, אומר כמה מלים על שליחותו של השגריר היוצא, אולם אנו מתבקשים היום לבקש הסכמה, ולא לפרסם את דבר המינוי, עד שממשלת-ארה"ב תאשר אותו. אני מניח שזה יקח שניים-שלושה ימים. כוונתנו להציע מועמדות זו כבר ידועה גם לנשיא וגם למזכיר-המדינה, והם הגיבו ברצון, אולם יש צורך בשלב הרשמי הזה.

על-כן, גם אם יתפרסם דבר מינויו של הרמטכ"ל, לא יוכל להתפרסם רשמית מינוי השגריר לוואשינגטון, עד לאחר קבלת ההסכמה.

ראש הממשלה ל. אשכול :

זה לא מתפרסם, ומובן שהדברים שצריכים להיאמר על השגריר היוצא לא ייאמרו היום.

שר החוץ א. אבן :

זה יהיה כאשר נקבל את הסכמת ארה"ב.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני מציע לאשר את ההצעה, למנות את רב-אלוף רבין

לשגריר-ישראל בארה"ב.

מ ח ל י ט י ס :
 לאשר את מינויו של רב-אלוף יצחק רבין לתפקיד
 שגריר-ישראל בוואשינגטון.

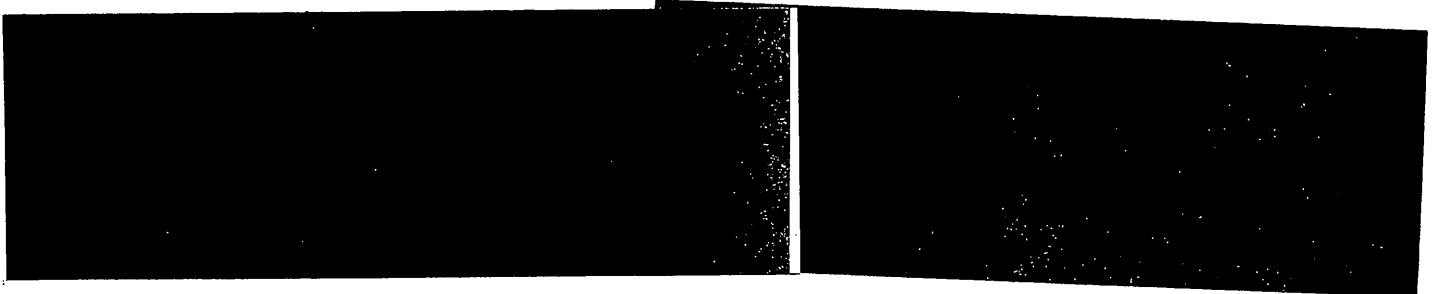
98. הצעת התקציב לשנת 1968/69

שר האוצר פ. ספיר :

ועדת-השרים לענייני כלכלה קיימה שבע ישיבות
 ודנה בכל מכלול הבעיות הקשורות בתקציב. הדיון היה על פרטי התקציב, לאחר שעל
 תקציבי המשרדים השונים דנו עם השרים הנוגעים בדבר. הוועדה אישרה את התקציב,
 והוגשו מספר הסתייגויות. הייתי מבקש לנהוג כאן כפי שנהגנו בוועדת-השרים,
 שתוצג ההסתייגות ותועמד להצבעה, בלי בירורים נוספים, מאחר שכל מה שאפשר היה
 הובא לבירור בוועדת-השרים לענייני כלכלה.

התקציב מגיע לסכום של 6 מיליארד ו-449 מיליון
 ו-200 אלף ל"י. הוא אמנם קטן יותר מאשר תקציב השנה שעברה, אבל ריאלי יותר גם
 לגבי ההכנסות ממסים, כי בתקציב לשנת 1967/68 הערכנו את ההכנסות יותר מאשר היו
 בפועל.

אני רוצה להגיד בהודמנות זו, שזו השנה השנייה
 שהתקציב כולל את ההכנסה ממגבית-החירום, שבשנת 1967/68 הגיעה ל-650 מיליון ל"י,
 ובשנת 1968/69 אנחנו מקווים להגיע ל-880 מיליון ל"י.

בצד ההכנסות יופיע סכום של 220 מיליון ל"י, מקדמה מבנק-ישראל, אבל החובות שלנו לבנק-ישראל שקשורים עם מבצע-סיני ודברים דומים, נשלם עד ה-1 באפריל 1968.

בהזדמנות זו אולי כדאי לסכם את כל העזרה מבחוץ, כפי שהיא מופיעה בתקציב. מכספי המגבית-המאוחדת מהשנה הקודמת נשתמש ב-100 מיליון דולר, ומגבית-החירום 1968 מגיעה ל-170 מיליון דולר. הכנסות מה"בונדס" מהשנה הקודמת - 20 מיליון דולר; ומשנת 1968 - 140 מיליון דולר. בענייני ה"בונדס" צריך לזכור שהדברים הרבה יותר מורכבים מכפי שזה נראה כאן. זה אולי עוד יותר קשה מאשר לגבות מסים, כי יש תביעות מצד אלה שעומדים בראש הפעולה, וזה דורש טיפול מורכב ומסובך מאוד. יש לקחת בחשבון שמגבית-החירום שעשינו ביוני היתה דבר ספונטני, ויש לעמול הרבה כדי להשיג סכום זה, ואצלנו אנחנו כבר קבענו הוצאות בהסתמך על סכומים אלה. בסך-הכל מסתכמות ההכנסות האלו ב-430 מיליון דולר. יש להוסיף לזה עוד כמה פרטים, וזה: עודפי-מזון - 28 מיליון דולר; הסיוע הכלכלי מגרמניה - 40 מיליון דולר; המילוה מהבנק-לייצוא-ולייבוא - 32 מיליון דולר. בתקציב-ההוצאות מופיע סכום של 220 מיליון דולר על-חשבון מקדמות, כי אנחנו החזרנו השבוע חלק מה"בונדס" בדולרים, וסך-הכל עד יום ששי החזרנו 200 מיליון ל"י של ה"בונדס". היו כאלה שהחליפו את זאת מיד, והיו כאלה שבכל-זאת שמרו, כי אנחנו משלמים על זה את הריבית כרגיל.

בשנת 1968 יופיע בצד החובות של התקציב סכום שהוא שיא מבחינת מה שאנחנו צריכים לשלם תמורת הבונדס, אבל אחרי זה, במשך שש או שבע שנים, נצטרך לשלם רק סכומים קטנים. אחרי 1975, כתוצאה מהמכירה המוגברת של "בונדס", שוב נצטרך לשלם סכומים גבוהים יותר.

כפי שאמרתי, נוסף לכל העזרה הזאת מהעם היהודי מופיע כאן סכום של עודפי-מזון שאנחנו משלמים. מגרמניה קיבלנו עד היום, זה שנה-וחצי מאז המשא-ומתן, עד אמצע 1963 קיבלנו 300 מיליון מארק, ואחרי זה, בשנים 1964, 1965, 1966, 1967 - 670 מיליון מארק, ובשנים האחרונות קיבלנו זאת בתנאים יותר טובים, בריבית נמוכה ולתקופה יותר ארוכה.

נוסף לעזרה מהחוץ מופיע סכום של אמיסיות שאנחנו צריכים למכור ליהודים בסך של 530 מיליון ל"י. בהזדמנות זו אני רוצה להגיד, היות ומדי-פעם-בפעם אני שומע דיבורים, כאילו הממשלה השתלטה על כל שוק-ההון, ולא נותנת לפרטים למכור אמיסיות של איגרות-חוב, וגם בתקציב השוטף שאנחנו חיים בו, יש רשימה של בנקים: בנק לאומי, בנק דיסקונט ואחרים, שמוכרים אמיסיות גם לצרכיהם-הם. גם לרסק"ו ולקרנות אחרות איפשרנו סכומים ועודדנו אותם במכירות איגרות-חוב בסכום של 114 מיליון ל"י. על-כן אין לדעתי מקום לדיבור הזה, שהממשלה משתלטה על שוק-ההון. סכום המילווה מהבנקים והאמיסיות בישראל והכספים מהחוץ מגיע בתוך התקציב הכולל של 6.5 מיליארד ל"י, לשני מיליארד ו-600 מיליון ל"י, ואת כל היתר אנחנו צריכים לגייס ממסים, גביית חובות, מכס, וריבית על מילווה שאנחנו מקבלים.

ברצוני להגיד עכשיו מה הם השינויים שיהיו השנה בשטח המסים. בשנה זו, פרט למילווה הוולונטרית, המס השולי מגיע ל-79 אחוז, ועל-פי ההצעה החדשה יירד המס השולי ל-69%. אנחנו בדרך-כלל כללנו במושג של מסים גם את מילווה-הקליטה וחסכון-החובה, וזה מהווה בערך כ-10% מההכנסה, ומגיע ל-180 מיליון ל"י, בערך.

על-פי הצעת ועדת-השרים לענייני כלכלה, שקיבלה את הצעת האוצר, ועל-פי המלצת חברי ועדת-הכספים של הכנסת, אשר רצו שיהיה להם מקום בזכות זו, והם מודיעים על-כך בפומבי, הוחלט לבטל את מילווה-הקליטה מ-1968 ופירושו, הקטנת ההכנסה בסכום של 180 מיליון ל"י.

אני צריך להוסיף שאנחנו מגדילים במשהו את היטל-הבטחון, וזו תוספת של 25 מיליון ל"י.

נוסף לזה, אנחנו מציעים השנה הנחות מסויימות במסגרת מס-הכנסה. עד עכשיו בעד הילד השלישי היה סכום של 500 ל"י חופשי ממס, וההצעה כאן היא להעלות את הסכום הזה ל-1,000 ל"י, וזה יעלה לנו 7 מיליון ל"י במסים. לילד הרביעי ניתנה עד עכשיו הנחה של 650 ל"י, וגם כאן זה יהיה 1,000 ל"י. על-פי-רוב, מי שמרוויח יותר מהסכום הזה אין לו ילד חמישי וששי, פרט לבודדים.

במשך שמונה-עשרה השנים האחרונות, כל-אחד שיש לו דירה משלו גבו ממנו מס-הכנסה על הדירה, כי הוא אינו משלם שכר-דירה. עכשיו מציעים לבטל זאת, וזה 6 מיליון ל"י לשנה.

עד עכשיו, בשביל ילד שמשרת בצבא, יכלו ההורים להוריד 60 ל"י לשנה, כולם חושבים שזה לא מספיק, ומציעים לקבוע זאת ל-200 ל"י.

ההקלות במס-הכנסה לגבי ילד שני ושלישי, חלות על רבבות משפחות עובדות, ויחד עם הגדלת הסכום החופשי ממס לילד שמשרת בצבא, זה מסתכם ב-11 מיליון ל"י.

אני מניח שלתעשיינים עדיין יהיו כל-מיני טענות, אבל כאשר ישבנו אצל ראש-הממשלה, נתקבלה הצעה זו גם על-דעת אנשי התעשייה שישבו שם, ואנחנו מציעים להקטין את מס-הרכוש על מלאי תעשייתי בשליש, וזה יעלה למדינת-ישראל 1 מיליון ו-800 אלף ל"י. אנחנו החלטנו כהתחלה וצריך יהיה להמשיך בזה, לאחד את המסים, מס-רכוש עירוני וממשלתי. התקציב בנוי על-כך שהמס ממיבנים

ודירות יעלה כ-3 מיליון ל"י. היו טענות מצד אנשים, שהשקיעו את חסכונותיהם במגרשים, ושאינם בונים, שאנחנו "אוכלים" את המגרשים, והוחלט להקטין. החלטנו גם להקטין את המס על קרקעות. עוד אינני יכול להגיד כאן כמה זה יעלה לנו, כי על זה יש לנו פלוגתא, אבל זה ודאי יגיע לסכום של 12 מיליון ל"י.

כל ההנחות האלו אינן כוללות את מה שאנחנו עומדים להציע במסגרת חוק שיובא בזמן הקרוב לכנסת על-ידי ראש-הממשלה, וזה כל הניכויים וההקלות שיתנו לעולים חדשים, לעידוד העלייה. סוכם שהדברים צריכים להיות מרוכזים בחוק, ואין זה עניין לפקידים שצריכים לקבוע את ההנחות.

יש לנו קצת יותר הכנסה מהרזרבות בדולרים, כי לאחר הפיחות מקבלים 3.5 ל"י לדולר במקום 3 ל"י.

לאור כל הדברים האלה גדל התקציב בצד ההכנסה ב-170 מיליון ל"י, ובצד ההוצאה הוא גדל ב-230 מיליון ל"י. בעיקר אלה סכומים שניתנים דרך צה"ל, משרד החוץ ודברים אחרים שאותם אנחנו קונים בדולרים, אבל זה בעיקר בתקציב-הבטחון ותקציב משרד-החוץ. הקטנו בתמריצים לייצוא, וזה עכשיו מסתכם ב-176 מיליון ל"י נטו. שמעתי שמועצת פרי-ההדר גייסה את כל "התותחים" הגדולים בעניין זה, והם טוענים שצריך להגדיל את התמריצים, ולא להקטין. בינתיים זה נקבע ל-176 מיליון ל"י נטו.

ברצוני לומר, שנוסף למגבית, נוסף לכספים שאנחנו גובים ממסים במסגרת התקציב הרגיל, אנו משתמשים בכספים בעיקר לבטחון וגם בסעיפים אחרים, על-ידי העברת כספים מתקציב-הפיתוח לתקציב הרגיל, בסכום של 220 מיליון ל"י, וזה מתוך המקדמה של בנק-ישראל, ועוד 120 מיליון ל"י מהכספים לצרכי פיתוח שמוסרים לבטחון.

לפני שאעבור לסקור את ההוצאות, אני רוצה להגיד מה חסר בתקציב. אנחנו עוד לא גמרנו לטפל בו, ועוד לא הבאנו אותו סופית לכנסת, כי הדברים שמדובר בהם דורשים בירורים בישיבות נוספות. אחד הדברים שמדובר בהם, זה היאחזויות נוספות. אינני רוצה להקטין בערכו של אף סעיף אחד שבו תובעים עוד כסף.

אני רוצה להדגיש שאין לנו שום אמצעים לכך בתקציב הקיים, שהוא גם כך מתוח מאוד, והדברים הדורשים בירור נוסף הם: (א) היאחזויות נוספות; (ב) מיקלטים נוספים; גונב לאוזני ששר הפנים בעזרת אנשי-הבטחון רוצה לבקש כמה עשרות מיליוני לירות למיקלטים. לא ברור לי מי הולך לעשות את הדברים האלה. כן לא ברור לי מי הולך לשקם את הר-הצופים. שמעתי שרקטור האוניברסיטה בירושלים אמר למישהו שיש לו הבטחה מראש-הממשלה על השתתפות של 80% בכל הוצאה. בתקציב זה לא מופיע. כן לא מופיע חלק מהוצאות של העברת המשרדים, ובעיקר משרד-המשטרה לירושלים. אמרתי כבר שאנחנו צריכים לברר את עניין התמריצים. אנחנו קבענו סכום מסויים לעיריות ולרשויות המקומיות, והם חושבים על סכומים לגמרי אחרים. אני יכול לנבא שיהיה לנו הפעם סיכסוך קשה עם העיריות, כי החלטתי בלבי שלא נוכל לעשות את מה שעשינו בשנתיים האחרונות, ואם זה לא מספיק, פירושו שזו חבית בלי תחתית. גם האוניברסיטאות חושבות שהם יקבלו סכומים יותר גדולים. אמרתי כבר לגבי התמריצים, שזה נוגע למשרד-המסחר-והתעשייה. משרד החקלאות תובע מאתנו עוד סכומים למיבנים להכשרת קרקע. אמרנו למשרד החקלאות שנלך יחד אתם לחפש אמצעים בבנקים, אבל גם כאן יש לנו הרגשה שלא נענינו לכל התביעות לעניינים החיוניים והצודקים.

כולנו מדברים על מחקר ופיתוח. המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח תובעת עוד סכומים. אינני יודע אם עדיין דנים על-כך, אבל שמעתי שבינתיים נתעוררו קשיים אחרים לגבי הירמוך והכנרת - לכל הדברים האלה אין לנו אף פרוטה בתקציב.

כאשר ישבנו בשבוע שעבר במשרדי בירושלים בענייני הבטחון, אמרתי שתקציב-הבטחון מגיע לסכום של 2 מיליארד ו-80 מיליון ל"י ישירות, חוץ מסכומים של קרוב ל-300 מיליון ל"י בלתי-ישירים. שמעתי גם מפי שר-הבטחון וגם מעוזריו הראשיים, שיש להם חביעות נוספות, פעם זה בלבד זה ופעם זה בלבד זה בלבד, אחר, פעם דורשים כסף ל"פנטומים", ופעם כסף לאווירונים מסוג אחר.

המשרדים צריכים להסתדר במסגרת התקציב הרגיל, פרט לדברים שאין לנו כסף בשבילם, וכל מי שיש לו הצעה להוצאה נוספת יואיל להצביע על מקור להכנסה נוספת. התקציב הרגיל השנה מכסה הוצאות של הכשרה בשטחים, שאמנם שייכים לנו, אבל התקציב לא גדל במידה כזאת שנוכל למלא תפקידים והרחבות של עבודה על-פני כל השטח. דומני שהשנה לא נוכל לעמוד בדברים נוספים, אם כי אנחנו מדי-פעם מטילים על עצמנו עול נוסף, ובקשר לזה דורשים המשרדים סכומים נוספים.

תקציב-הפיתוח הוא הרבה יותר קטן מאשר בשנה שעברה. בשנה השוטפת יש סכום שאנחנו אישרנו אותו באמצע השנה, ואלה כספי ה"בונדס" והמילוה שתמורתם קיבלנו 42 מיליון ל"י, או יותר נכון, הציעו לנו, כי למען האמת לא קיבלנו, וזה קשור לים-המלח ולבנק-ישראל. גם אם אוריד סכומים אלה, התקציב קצת יותר קטן, וזה עורר תרעומת מצד השרים השונים, ואפילו בסעיף שאני רגיש אליו פחות, שלחו אלינו משלחות ומחאות, ואני רוצה להביא זאת כאן, וזהו סעיף-השיכון. אינני בא בטענות, אבל עובדה היא שגורמים שונים, וביניהם גם אנשי התנועה-הקיבוצית, באו בטענות, שהנה שר-האוצר אינו רוצה לתת כסף לשיכון.

בעניין זה אמסור רק מספר אחד, אנחנו מציעים פתרון של דיור ל-17,660 יחידות, וזה מתחלק לשיכון לעולים, משכנות-עוני, בנייה והתיישבות, בנייה באזורי-פיתוח, בנייה במזרח-ירושלים, בנייה לזוגות צעירים, בנייה למיעוטים ומפעלי-שיכון שונים. יש לי כאן כל הפירוט, ולחיים מלקים אותנו על זה שאנחנו מקפחים את כולם בענייני השיכון. יש לי כאן אפילו

הסכומים שהקצבנו לשיכון בהתיישבות בשנים האחרונות, ואני מניח שגם מעל במת-הכנסת בזמן הדיון בתקציב תהיה הסתערות על עניין זה של השיכון בהתיישבות.

בשנים האחרונות עלה תקציב-השיכון בהתיישבות

מ-15 מיליון ל"י ל-20 מיליון ל"י, ומ-20 מיליון ל-45 מיליון ל"י, בשנה אחת הוא ירד ל-29 מיליון ל"י, ובשנה השוטפת הוא שוב עלה ל-56 מיליון לירות, ולשנה הבאה מציעים 46 מיליון ל"י. זה בחלקו בשביל שיפור השיכונים ובחלקו גם בשביל קליטת מתיישבים חדשים בשיכון, וזה מתחלק אחר-כך בהתיישבות הקיבוצית ובהתיישבות המושבית.

בתקציב-הפיתוח ישתמשו לא רק בסכומים המופיעים

בתקציב. במחצבים ובמכרות הסכומים הם הרבה יותר גדולים, וזה כולל את המפעלים בערד, ים-המלח, בתי-הזיקוק על כל החלקים.

הוא הדין לגבי משרד המסחר-והתעשיה. גם השר שרף

יקבל סכומים יותר גבוהים מהסכומים העומדים לרשותו בתקציב, כי אני יודע שבשבוע שעבר הביאו שיק בסכום של 14-15 מיליון דולר, ואם כי ישנם אנשים בארץ שמוחים על-כך שאישרנו אמיסיה זו, זה לא משנה, איש אינו מציע להחזיר את הכסף. הסכום הזה פלוס האמיסיה בארה"ב והיתרה מהשנה הזאת, אלה הסכומים שאינם באים לידי ביטוי בתקציב כאן.

הוא הדין בעניין החשמל, ששם נוטים להשקיע

באמורטיזציה במקום להחזיר חובות, וכולם "מיידים אבנים" בתחנת רידינג, כאילו זה היה הדבר הגרוע ביותר בחיים.

על-פי התקציב ימשיכו במיכנה של שלוש שנים

לבתי-חולים. מוסדות-חינוך על כל הסוגים, פרט לכיתות בתי-ספר עממיים, שבזה אין כמעט כבר צורך.

ועדת-הכלכלה החליטה על קימוצים בסכום של 25 מיליון ל"י, שלא כולל את ענייני הבטחון, אבל כולל את משרד-הבטחון, לא כולל את החינוך, כי אם את משרד-החינוך, לא כולל את בתי-החולים, כי אם את משרד-הבריאות.

רוב הדברים נתקבלו או פה-אחד או ברוב גדול, לאחר שהורידו את ההסתייגויות. אם המסתייגים ירצו לנמק את הסתייגויותיהם בכל סעיף וסעיף, לפני ההצבעה - והמסתייגים יכולים לדרוש זכות זו לעצמם - זה בידי ראש-הממשלה. התקציב בסופו של דבר, על צד ההכנסה ועל צד ההוצאה, עם הדגשה של החסר, אושר ברוב-דעות מכריע, ונדמה לי שרק חבר אחד או שניים התנגדו. רק השר בנטוב הצביע נגד התקציב, הוא בוודאי יסביר כאן מדוע, ואני מוכן לענות לו.

שר הסעד י. בורג:

אין לי הסתייגויות ממיבנה התקציב בנסיבות הנתונות, כאשר רוב הכספים אינם נתונים, ואז אין עצה אחרת מאשר לאשר את המיבנה הזה, שיש בו סכנות של תקציב גרעוני, אשר מוליד אינפלציה, אבל אין עצה אחרת.

אני כתבתי שאני רוצה להסתייג מעניין אחד בלבד, ואדבר לעניין גופו. אני מבקש סכום מסויים בתקציב להעלאת הקצבת המינימום לנזקקי-סעד. הוויכוח עם המשרדים סוכם כפי שסוכם, אני בדעה שבמשפחה מרובת-ילדים, אי-אפשר לקיים נפש ב-35 ל"י לחודש. בה בשעה שאנו מדברים על העלאת הזיכוי במס-הכנסה לילד, מ-500 ל"י ל-1,000 ל"י, אנחנו מקטינים את ההקצבה של סעד למשפחה ל-35 ל"י לחודש. אני מדבר על אלה שאין להם הכנסה, אלא הקצבה מסעד, והם מקבלים מאתנו 35 ל"י לחודש. מקבלי-הסעד זה לא איגוד מקצועי שיכול לצעוק. אני חושב שזה לא מספיק, בייחוד שהביטוח-הלאומי אינו ממלא את תפקידו. הוא נותן 10 ל"י לחודש לילד, גם למי שיש הכנסה, ו-10 ל"י לחודש לילד גם למחוסר-העבודה.

המספרים מוכיחים שהמשפחות הערביות נהנות יותר מהביטוח-הלאומי, כי בין המשפחות בעלות שבעה ילדים מהווים הערבים 67%, ובין המשפחות עם תשעה ילדים הם מהווים 60%. ובין מקבלי תשלומי-הסעד, החל מ-11 ילדים, הערבים מהווים 50% ממקבלי הביטוח-הלאומי, בה בשעה שאנחנו נותנים 35 ל"י לנפש. כדי שהעניין לא רק יישמע, אלא גם יישמר, אני מבקש לשמוע את תשובתו החיובית של שר-האוצר.

שר האוצר פ. ספיר:

אני מבקש לא להיכנס לוויכוח כללי חדש על כל סעיף וסעיף, אלא נשמע בכל סעיף את ההסתייגות של המסתייג.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

הצבעתי בעד התקציב הזה, אם כי לא כל ההסתייגויות שלי נתקבלו, אבל התקציב הזה הוא הטוב במיעוטו. ברצוני לעמוד בענין הרשויות המקומיות. שר האוצר אומר שזו חבית שאין לה תחתית. אני צריך לומר, לצערי הרב, שבהרבה מפעלים בארץ ובהרבה דברים שהתקציב שלנו משתתף בהם, זו גם-כן חבית בלי תחתית. מה לעשות אם אין שם תחתית, אבל בראש החבית הזאת נמצאים למעלה ממאה ראשי-ערים וראשי מועצות מקומיות, 25 אלף פקידים אשר מנהלים כל מה שרשות-מקומית צריכה למלא. לאחר הממשלה, זהו המשק הכי-גדול בארץ, והם באמת נמצאים במצב קשה ביותר.

אינני רוצה לומר שהכל שם כשורה, אבל לצערי קשה למצוא מקום בארץ ששם הכל כשורה. גם בממשלה אנו אומרים בעצמנו שיש אבטלה סמויה, וצריך עד כמה שאפשר לחסל עניין זה, אבל אצלנו כאשר צריכים להעביר פקיד ממקום למקום, זה כקריעת ים-סוף.

זה המצב, והרשויות-המקומיות הן במצב קשה מאוד. נבחרה ועדה של משרד-האוצר, משרד-הפנים ונציגי הרשויות-המקומיות, שהם יישבו וידונו, ואני חושב שעוד נצטרך לטפל בעניין זה. אינני רואה איך נוכל להתגבר על הקושי הזה.

שר-האוצר הזכיר כאן את עניין המיקלטים ועניין הג"א. המצב של הג"א במדינה מדאיג ביותר. לאושרנו, הסידורים עד עכשיו לא היו צריכים לעמוד במבחן-המציאות של המלחמה, אבל לו היו חלילה הפגזות-אוויר, לו היינו צריכים להיבחן בעניין זה, מי יודע מה היה מצבנו. יש כיום במדינה קרוב ל-50% מהמיקלטים הדרושים. זאת אומרת, שכמחצית האוכלוסייה חשופה. אמנם יש מקומות-יישוב בארץ ששם יש למעלה מ-50% מיקלטים, אבל יש מקומות ששם המצב גרוע ביותר, ויש רק כ-7% - 10%, כמו למשל בבאר-שבע, בדימונה, בראש-העין ובעוד מקומות כאלה. גם בירושלים יש למעלה מ-50%, אבל זה לא מספיק.

ישבנו כיום ששי עם הרמטכ"ל המיועד ועם רב-אלוף צור, סגן-שר-הבטחון, ואני חושב שאנחנו מוכרחים להגיע להסדר העניין. יהיה צורך בכמה עשרות מיליוני לירות בכל שנה, במשך כמה שנים, כי בבת-אחת בוודאי לא נוכל להסדיר את העניין.

יש גם שאלה של מסיכות נגד גז, ולצערנו, בשטח זה אנו חשופים לגמרי. עומדים עכשיו להקים איזה מפעל, אבל זה גם-כן עניין של שנים, ואנחנו מוכרחים לעשות איזה דבר בשטח זה. אני מציע שאותם 25 מיליון ל"י, שהוחלט לחסוך אותם אחרי שהתקציב נתקבל, יהיו מיועדים להג"א, וזו תהיה התחלה למה שדרוש לנו.

אני מבקש את חברי-הממשלה להסכים לדבר זה. זה סכום שלא עלה בדעתנו קודם-לכן, והתקציב אושר גם בלי זה, אבל אחר-כך נתעוררו כמה שאלות ביחס לקימוצים. אם אפשר להגיע לקימוצים, אני רוצה שהסכום הזה יהיה

מיועד להג"א, למען שנוכל לומר שעשינו משהו בנדון זה.

השר י. ספיר:

קודם-כל ברצוני לשאול שאלה: האם חל שינוי

בהצעת-חוק-התקציב, או לא חל שינוי?

שר האוצר פ. ספיר:

אני לא מבין בזה הרבה, אני סומך בעניין זה על

יודעי-חוק.

השר י. ספיר:

אשר להצעות שאני הצעתי בוועדת השרים לעניני

כלכלה. אינני מתעלם מכמה הקלות שחלו אגב הדיונים בתקציב 69-1968, אבל אני הצעתי בכל-זאת שאנחנו נקבע את שיעורי מס-ההכנסה. לא לבטל את היטל-הבטחון, שהוא חלק ממס-הכנסה, אלא לקבוע לו את השיעורים שהיו בשנה שעברה, כי יש בו הגדלה.

הצעתי להעמיד את שיעורי מס-ההכנסה כפי שהם היו

אחרי ועדת-צדוק. זוהי הקטנה בין 4% ל-5% על המס, ואז זה יעמוד כפי שזה היה מיד אחרי ועדת-צדוק. זה בשטח המסים.

ישנה הצעה אחת שהיא לאו-דווקא שלי, אבל היא

עומדת להיות נדונה, וזה ביחס ל-2% של מס-חברות. היות והוסכם שזה יידון בוועדה - אינני מעלה זאת עכשיו.

אשר לצד ההוצאה - לאור הקטנת המסים נותר לי, אחרי שעשיתי את החשבון בהשוואה לתקציב המונח כאן, גרעון של 280 מיליון לירות. הצעתי לקצץ בתקציב הרגיל בהוצאות האדמיניסטרטביות, ולא בהוצאות המהותיות החיוניות של המשרדים, בסכום של 100 מיליון ל"י. נוסף לזה, עוד 180 מיליון ל"י בתקציב-הפיתוח בסעיפים שונים. מאחר והצעה זו לא נתקבלה, לא פירסמתי באיזה סעיפים הכוונה.

ברצוני לומר כאן שלושה דברים. קודם-כל, עניין מלווה-הקליטה והחסכון, למעשה מופיע בתקציב כהכנסה וולונטארית, על-ידי הגדלת המשאבים מהציבור דרך אמיסיות, לכן הביטול הזה איננו הפסד טוטאלי של ההכנסה, אולי זה הפסד חלקי, אבל לא כללי.

שנית, הצעתי להקטין בסעיף הפיתוח יש לה מעגנים בהערכה מסוימת של המצב, של התחזית הכלכלית, ולא אכנס כאן לפרטים.

דבר שלישי, כפי שהזכיר שר האוצר, לפני שלושה חודשים אישרה הממשלה וגם הכנסת תקציב-פיתוח נוסף, שלכל הדעות אינו עומד להיות מבוצע אפילו עד תום 1968/69. הצעתי שסכומים אלה יעמדו לרשות הפיתוח החיוני הנדרש, התעסוקתי והפיתוחי, ונראה לי שהסכומים מספיקים לאור התחזית הכלכלית כפי שאני רואה אותה. על-כן, אין בהצעתי משום פגיעה בחלקים החיוניים של פיתוח המשק הישראלי.

דבר נוסף, למרות הכל אני חושב ששיעורי המסים, אפילו לאחר ההפחתות, שאינני מזלזל בהן, אינם בעייה סוציאלית, ולא בעייה של ההכנסה הלאומית, אלא הבעייה המשקית, אין לי שום ספק שגם קבלת הצעתי, על הפחתה נוספת ממס-ההכנסה, אינה חייבת להביא להקטנה נוספת בהכנסה. מאחר שאיננו חוזרים כאן על הוויכוח, אינני נכנס לפרטים.

הערה אחת אחרי דברי שר הפנים, נדמה לי שאם יש משק שטעון "אובראול" רציני ביותר ויכול לארגן את עצמו בצורה אחרת ולחסוך לציבור הרבה מאד בכל-מיני צורות, אני מדבר על גופים ממשלתיים, זה המשק של השלטון המקומי. אני חושב שאם גם לא בתקציב הזה, הגיע הזמן שמישהו יעשה את החשבון המדויק והנכון איך מתנהל משק זה, ואיך הוא צריך להתנהל. נדמה לי שאם זה ייעשה באופן יסודי, תתקבל תמונה מאוד מפתיעה.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אני חוזר לבעייה של עידוד העלייה, ובהצעת-תקציב זו, זה מתבטא בסעיף בקשר למס-ההכנסה. יש לעשות משהו יותר כדי לעודד משפחות לילד שלישי ועוד. אני חושב שאנחנו הולכים בדרך שלא תביא לידי תוצאות מרובות. כל ההקלות שניתנות בדרך זו אינן מעודדות. זה אמנם עוזר במידת-מה, אבל אין בזה משום עידוד ישיר. לו היינו עוברים לשיטה של מענקים, ומעבירים זאת לקרן של עידוד ישיר, זה היה מביא תועלת פי כמה, גם באותם הסכומים שישנם.

אני חוזר ואומר שצריך לתכנן שינוי השיטה של אותם התמריצים לעידוד העלייה, וגם לזה יש בתקציב היום עשרות מיליוני לירות. אני בטוח שאם נעשה חשבון, יש היום יותר מ-50 מיליון ל"י למטרות אלו, ולו היינו מרכזים את הכל בקרן אחת, אפשר היה להגיע לתוצאות טובות יותר. עד היום לא נעשה דבר רציני בכיוון זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם לא שיכנעת בעניין זה אחרי הבירורים הארוכים בוועדה, אתה רוצה שנקבל זאת כאן בזמן ההצבעה?

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אני רוצה שזה יהיה רשום, אולי פעם נגיע לזה.

אני הפעם לא הטרחתי את שר-האוצר, והסתפקתי בדיונים שהיו עם אגף-התקציבים, אבל במידה מסויימת כנראה שלא הצלחתי בכך. אני מניח, ואני מקווה ששר האוצר יסכים אתי, שבכל התכנית של הקיצוצים, שזה לא יחול כפי שהוא אמר על החינוך ועל הבריאות, כך זה לא צריך לחול על משרד-הדתות. לא על הישיבות ולא באותם הסעיפים של בניין בתי-כנסת. בדרך-כלל תקציב משרד-הדתות הוא קטן מאוד, העלייה האילוורית היא בעיקר בסעיף המועצות הדתיות, שזה עניין חשובני. על-כן אני חושב שהוא צריך להסכים אתי, שלא יחול שום קיצוץ בסעיף הזה.

אני רוצה להזכיר לשר האוצר, ואני רוצה שזה יהיה בפרוטוקול, שתמיד היה עוזר לנו בהשגת הלוואות מבנק-לאומי, ואני מקווה שגם הפעם יעזור, ואולי בסכום יותר גדול.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מי משלם הלוואות אלו?

שר הדתות ז. ורהפטיג:

מקבלי-ההלוואות משלמים בחזרה את ההלוואות. ברצוני להדגיש בקשר לכספי קרן-התעסוקה או תקציב-הפיתוח הנוסף. משרד-הדתות היה פעיל בעניין זה מהרגע הראשון, ותוך כדי משא-ומתן עם האוצר הציע הצעות שונות וקיבל הבטחות, עד היום לא נתקבלה אף פרוטה מקרן-התעסוקה. אני עומד על-כך שבתוך אותה הקרן, היות וכספי הקרן לא נגמרו, אחרי שהיה לנו משא-ומתן בעניין זה, יינתן הסכום שהובטח לנו. אינני רוצה להיכנס כאן לפרטים, שר האוצר יודע כמה

המדובר. בעניין זה ישנה ועדה, אשר במשך חודשיים לא התכנסה, בגלל מחלתו של מנהל משרד-העבודה, שהוא יושב-ראש הוועדה, והעניינים סובלים. אני מבקש שבמסגרת קרן-התעסוקה יוקצב סכום לישיבות ולבתי-כנסת.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני מבין שבשלב זה מדברים לסטינוגרמה, אבל לדעתי הוויכוח איננו על פרט זה או אחר, אלא על האופי הכללי של התקציב. אני לא אדבר פה על השיכון בתקציב-השיכון, אני רק רוצה לתקן מספר אחד, שבונים 10,000 יחידות-חדשות, ולא 17,000.

שר האוצר פ. ספיר:

אפשר לסמוך על המספרים שלי.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני מדבר על מה שבונים; מה שמשפצים ומתקנים - זה לא כלול. בעוד שנחוצות לנו 25 אלף יחידות-דיור, כולל בנייה פרטית, לא יהיו יותר מ-8,000-10,000 יחידות-דיור, אבל אינני רוצה להיכנס כאן לפרטים.

אני קצת מצטער שהחלוקה של המשאבים הלאומיים לא נעשתה לפי איזה תכנון כלכלי וסוציאלי כולל יותר, אלא לפי הסכמות והתרשמיות מדי-פעם-בפעם בסיטואציה מסוימת. אינני רוצה להיכנס לפרטים.

ברצוני לשאול שתי שאלות בעניינים שאינם נוגעים לי: האם יש בתקציב זה תוספת למשרד-החוץ בעניין הגברת ההסברה בחו"ל? והאם יש בתקציב זה תוספת לרשות לתכנון כלכלי, שגם היא צריכה לקבל תקציב מתאים באם היא

צריכה למלא את תפקידה?

התקציב הקודם היה תקציב אנטי-דפלציוני מלכתחילה, אחר-כך ראינו שיש נסיגה משקית גדולה יותר מכפי שציפו לה מראש. כאשר ראינו שהנסיגה היא מעל למה שהיה צפוי, והוקצבו עוד תקציבים נוספים לתקציב-הפיתוח, והוזרמו אז כ-500 מיליון ל"י במסגרת תקציבים נוספים - התוצאה היתה שיש עכשיו הטבה ונראית התאוששות. הוויכוח כיום הוא אם ההתאוששות הזאת הגיעה למצב שאפשר למחוק בחזרה כ-450 מיליון ל"י מתקציב-הפיתוח, ושהמשק עצמו יאזן את עצמו, או שזה עדיין מוקדם, והמשק במצבו היום אינו מסוגל לאזן את עצמו. במלים אחרות, השאלה אם מביאים לאינפלציה או לדפלציה, ועל זה הדעות מחולקות.

ודאי שיש תכניות גדולות, השאלה היא תוך כמה זמן התכניות האלו יתורגמו לתעסוקה ממשית ויאזנו את הפליטה הצפויה לנו עם צמצום הבנייה והפיתוח, עקב צמצום התקציב ועם עליית פיריון העבודה והתוספת בכוח-אדם - המדובר בשלושים וכמה אלף צעירים שנכנסים למחזור המשקי - ועם קליטה מסויימת של מחוסרי-עבודה מהמובטלים כיום. אינני רוצה להשאיר את הרזרבה של מחוסרי-העבודה כפי שהיה. על-פי המספרים שיכולתי להשיג, אני מאוד חרד. אני שוקל זאת לפי תהליכי-הבנייה והפליטה בבנייה, והייתי מבקש שאנשים אחראים במשרד-העבודה, שתפקידו לאסוף את כל הנתונים ולדעת, ימציאו לנו תחזית. אינני רואה עדיין את התשובה הממשית לתעסוקה בהיקפים כאלה, אם כל המספרים האלה מצטרפים ל-60 אלף או 70 אלף אנשים נוספים, שצריך יהיה להעסיק אותם בשנה הבאה. אנחנו חיים בחזון, ואני מאמין בתכניות אלו, אבל השאלה היא מה יהיה קצב הפעלתם של הדברים האלה.

ביקשתי לבדוק כמה מספרים. אומרים לי שהצבא קולט עכשיו הרבה. מתברר ש"סולל-בונה" מבצעת כשליש או כ-30% מהעבודה הצבאית, וזה בהיקף של בערך 16 מיליון ל"י, ומוזה יש חלק עבודות-עפר, שאינן מספקות תעסוקה גדולה. הם מעסיקים עכשיו 957 עובדים, ומראשית ינואר זו בערך תוספת של 500 לעומת מה שהיה קודם. אם ניקח בחשבון שהם שלישי, וגורמים אחרים הם שני-שלישי,

עובדים עכשיו בעבודות-בניין כ-3,000 איש, כאן יש פליטה, לעומת מה שהיה קודם, של 1,500 איש. בתקציב זה עניין של 50 מיליון ל"י, ואם בשנה הבאה ימשיכו בזה - זה יספיק אולי להחזיק אותם הפועלים שעובדים עכשיו, שלא ייפלטו, ואולי תהיה איזו תוספת קטנה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

יש בכל-זאת מקומות ששם חסרים פועלי-בניין.

שר השיכון מ. בנטוב:

יש מקצועות מסויימים ששם יש מחסור, לא בכל שטח

הבניין.

מדברים כאן על קליטת עובדים בתעשייה. עובדה היא שלא כל התעשייה קולטת. דיברתי עם ברטל מבתי-הזיקוק בחיפה, והוא אמר לי שבשנה שעברה עבדו 1,200, השנה עובדים 1,200 ובשנה הבאה יהיה פחות. בכמה מפעלים אמרו לי שיש עיכובים והם מקווים שבעוד שנה יגיעו לתעסוקה מלאה יותר. אינני יודע מתי התעשייה תקלוט את כל מה שרוצים שהיא תקלוט, אבל יש שאלה של פער-זמן. אם ניקח בחשבון שהצינור יקלוט 1,500 איש, אנחנו עדיין רחוקים מלספק עבודה ל-50-60 אלף איש, שיהיו זקוקים לה.

איש אינו בטוח אם תתממש הסכנה של אינפלציה, או להיפך, אם בכל-זאת המשק יתאושש, והפחדים שלי לא יהיו מבוססים. איש אינו יכול לתת ערובה שלא תהיה דפלציה, ועל-כן לא יכולים לתת ערובה, לא לכאן ולא לכאן.

כיוון שאין בטחון שאפשר יהיה לפתור זאת בלי תקציב נוסף, ונגיד-הבנק אומר שאם יתברר שיש צורך, הוא יהיה מוכן לתת עוד 200-300 מיליון ל"י כדי להתגבר, ולא חשוב איך...

נגיד בנק ישראל ד. הורוביץ:

לא כך, אמרתי שאני מוכן להשתתף במימון התקציב

הזה.

שר השיכון מ. בנטוב:

כולם אומרים, שאם יהיה חוסר-עבודה גדול ותהיה נסיגה כלכלית, נצטרך למצוא את הכסף. אני מציע הצעה הפוכה. אם אנחנו נלך בדרך של הבטחת תקציב נוסף, הפעלת התקציב הנוסף תיקח לפחות ששה חודשים, עד שיחליטו ועד שיתרגמו את זה לשפת המעשה, עד אז תהיה התעסוקה ירודה. אחר-כך נצטרך לחפש דרך איך לאט-לאט לצאת מזה. משום-כך אני מציע הצעה הפוכה, לתקצב עוד 200 מיליון ל"י בתקציב הפיתוח, ונוסף לזה עוד 200 מיליון ל"י ברזרבה, בתנאי שבתקציב-הפיתוח המתוקצב תהיה אפשרות להוציא כל חודש רק את החלק ה-12. אז תוכל הממשלה, בכל רגע שהיא תראה שיש סכנה של לחץ אינפלציוני, ומתחיל להסתמן מצב של חוסר ידיים עובדות, לעכב את הקצב, ותגיד שצריך לעשות רק מה שניתן לעשות לפי התכנית. כלומר, אם יש פחד של הזרמת כסף אינפלציוני, אם לא יהיה צורך, יאיטו את הקצב, ולא יצטרכו להכניס כסף נוסף למחזור, ובמידה ויהיה צורך - יכניסו רק את החלק ה-12 של התקציב מדי חודש.

אני חושב שזה יכול לתת פתרון מדוד ומתוכנן כדי

למנוע את החששות שישנם, אחרת אני חושב שאנחנו הולכים לקראת STOP AND GO

.ECONOMY

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מאוד מבקש לא לחזור לוויכוח הכללי, אנחנו

צריכים היום להצביע.

שר השיכון מ. כנטוב:

דבר אחרון. אני מציע גם פה שלא נבטל את כל

מילוה-הקליטה וחסכון-החובה, אלא את מחציתו, ונשחרר יותר את השכבות מועטות-היכולת. באופן כזה אנחנו נשאיר בתקציב עוד 90 מיליון ל"י.

אני גם מתנגד להנחות במסים-על-קרקעות. יחד, כל

ההצעות שאני מציע מסתכמות ב-100 מיליון ל"י, שלדעתי צריך לתקצב אותן בתקציב-הפיתוח.

שר החוץ א. אבן:

התקציב הזה משקף את דעתם של בעליו, שצפויה לנו

שנה שקטה בזירה המדינית, עד-כדי-כך שאפשר להתחיל בצמצומן והקפאתן של פעולות, כאילו שזו תהיה שנה של פעילות מוגברת בכנסת, במשרד ראש-הממשלה, במשרד הבריאות, במשרד הדתות, במשרד הסעד, והתחבורה למניעת תאונות דרכים, בכל מאמץ מוגבר, אולם למניעת "תאונות-דרכים" מדיניות המאמץ מצטמק.

איני יודע מה הנתונים המדיניים עליהם מבסס

משרד-האוצר את ההערכה הזאת, שצפויות לנו מערכות מוגברות ברוב תחומי המעשה הממלכתי, ואילו בתחום המדיני מותר לעשות פחות מאשר קודם, והרי יש מקום להערכה אחרת. הערכתי היא, שגורל מדינת-ישראל ייקבע ב-1968, כלומר למלחמה ולשלום, הצורה הטריטוריאלית, הלחצים והעמידה בפניהם - כל אלה ייקבעו באותה שנה, ושדרך

קביעתם של עניינים אלה מותנית לא-מעט בהיקפו ובתנופתו של המאמץ המדיני.

אביא לדוגמה כמה מפעלים שהתקציב הזה אינו מאפשר

את הגשמתם. שאלות שהן יותר מדיניות מאשר תקציביות.

שאלה ראשונה: הנהיה מיוצגים בכל בירה של מדינה

המיוצגת במועצת-הבטחון? הרי זו תהיה המסגרת להפניית הלחצים עלינו. בשנים כתיקונן באמת לא איכפת אם יש לנו נציגות בפאראגוואי, אבל הואיל והיא נבחרה להיות חברה במועצת-הבטחון, התהיה לנו דרך להתקשרות אתה? כל אלה שהשתתפו במערכות האחרונות יודעים כמה שהעניין יכול ללכת לאיבוד תוך שעה אחת. יש מדינה קטנה שיכולה לקנות מידה של שליטה יותר מרובה. כולנו זוכרים את העזרה של גוואטמלה והעזרה של אורוגוואי, והשאלה אם נעשה מאמץ זה או לא?

שאלה שנייה, אנחנו מוזמנים לערוך בפאריס תערוכה

תרבותית גדולה, כדוגמת התערוכה המצרית. דווקא עכשיו הדבר הזה היה משמש מוקד לפעולתנו, והשאלה היא: הנערוך תערוכה זו בכבוד ובמיטב הטעם, או לא? לפ התקציב הזה לא נערוך את התערוכה ולא נהיה מיוצגים בכל הבירות של מדינות מועצת-הבטחון.

ישנה הוועידה של ה"אנק'ט" על המסחר והפיתוח,

וזה מתקיים לרוע מזלנו בניו-דלהי, ושם אין לנו נציגות. על-כן הייצוג הישראלי שם עכשיו אינו מתבסס על משרד קיים ושירותים קיימים, וזה מגביר את ההוצאות של הייצוג. הייתכן שדווקא ב-1968 ייפקד מקומנו במעמד כזה? אלה היו דוגמאות של דיונים שהיו ושבהם נפלה הכרעה חיובית.

הוקמה ועדת-הסברה וחברי הוועדה הציעו רעיונות

שונים. הוועדה דנה ברעיונות השונים ושום שר לא הציע אף רעיון אחד המכניס כסף לקופה - ואינני סבור שהיה רעיון אחד שביצעו הוא חינוס.

אחרי הדברים הללו, כאשר מגיעים לוויכוח, חשבתי שהפעם ההכרעה תיפול לטובת משרד-החוץ - כל הדברים יחד מסתכמים בפחות מ-2 מיליון ל"י - למען גורליותה של שנה זו, סיכוייה וסכנותיה.

נוסף על-כך יש הצד הציבורי. אני חושב שהבשורה שהתחום המדיני הוא כמעט היחיד שבו הממשלה גורסת צמצום המאמץ, תפתיע את הכנסת ואת הציבור.

והנימוק האחרון הוא הפיחות, כי כידוע לחברי-הממשלה, הרבה מהפעולות של משרד-החוץ קשורות בהוצאות של מטבע זר.

שר האוצר פ. ספיר:

את השינוי של שער המטבע אנחנו מבטיחים.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

הצעתי בוועדת-השרים לענייני כלכלה להוריד 180 מיליון ל"י ממס-הכנסה, במקום ביטול מילווה-הקליטה, לצערי הצעתי לא נתקבלה. הציעו מה שהציעו, גם זה תיקון חשוב ואיננו מזלזל בו. הצעתי זו באה לא כיוון שאני מתעלם מהצורך בהוצאות נוספות, אלא כדי לעודד את המשק ולעזור לו להתפתח, ואז ממילא תהיינה הכנסות נוספות בעתיד.

הצעתי להקפיא 100 מיליון ל"י מתקציב-הפיתוח, מתוך כך שאני חושב שהתמונה השחורה והקיצונית של השר בנטוב אינה כל-כך מציאותית, והמצב לגמרי שונה. יש חשש רציני שבענפי-ייצור של המשק, בתעשייה ובחקלאות, יהיה מחסור בפועלים, ולגבי אלה לא יהיה מצב של ריבוי, גם הצעה זו לא נתקבלה בוועדת-השרים לענייני כלכלה.

כן הצעתי להקים ועדה ציבורית לבדיקה מחדש של ענייני מס-הכנסה. לי נראה שהעניין הזה עוד עלול לעלות מחדש מתוך המגמות של ועדת-צדוק: כיצד לעודד תשלום מס-אמת, שיש בו גם עידוד למשק מבלי להתנכר לבעיות סוציאליות. אני בטוח שהצעות אלו הן הצעות מצויינות, אך לצערי הרב לא נתקבלו.

שר האוצר ודאי יגיד בתשובתו שעניין התמריצים

יידון בוועדה.

שר האוצר פ. ספיר:

הייתי יכול להפנות אותך לפרוטוקולים של ישיבות

הוועדה.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אני מניח שעניין זה עוד יתברר, כי התמונה לגבי

התמריצים לגמרי אינה ברורה.

לאחר שאמרתי כל זאת, ברצוני להודיע כאן שאינני מעמיד את ההצעות הללו כהסתייגויות להצבעה. אינני מעוניין בהפגנות. הצעות אלו הובאו על-ידי משלחת של מפלגתי לראש-הממשלה. לא היתה אוזן קשבת, אני מקווה שהזמן יעשה את שלו, אולי בעתיד ההצעות הללו תיקלטנה יותר. בינתיים חזרתי על דברים פה, כדי שיהיה ידוע שהצעתי אותם לפני ההצבעה על התקציב.

אני כמובן אצביע בעד התקציב, אני רוצה לציין

שיש כמה תיקונים במס-הכנסה שאני מעריך אותם, ואני חושב שהן הצעות טובות וחשובות. לכן יש לי תקווה, שאולי בעתיד ייענו להצעות טובות נוספות. הסיבה

העיקרית שאינני מגיש הסתייגויות להצבעה, כי אני מבין שיש לחץ גדול של הוצאות הבטחון.

שר הדואר י. ישעיהו :

אין לי הסתייגות להצעת-התקציב כפי שהובאה על-ידי שר האוצר, אבל יש לי הערה שנוגעת לתקציב משרד-הדואר.

משרד-הדואר הוא מפעל עסקי של המדינה, ומתקבל על הדעת שהוא משמש מקור להכנסות של המדינה, ובכמה נושאים הוא משמש מקור הן על-ידי גביית בול-בטחון, אם זה בהוצאות-טלפון, שירות הבולים למכתבים וכו'. אבל ישנו סעיף שהוא החשוב בהכנסות של האוצר, וזה התמלוגים. גם לזה אינני מתנגד, לא לעצם הדבר ולא לגובה של הסכום, אבל לגבי הצורה. התמלוגים ניגבים במחזור של הכנסות הדואר. אני נתקלתי בדבר זה ואינני חושב שזה סביר, נכון יותר שהתמלוגים ינוכו מהרווח של הדואר בשיעור שייקבע. כל הלקיחה הזאת של התמלוגים מהמחזור הכולל אינה סבירה, ובשום מפעל כזה הדבר איננו קיים, ולא נראה לי צודק.

אני מציע זאת לא לגבי התקציב הנוכחי שהוא כבר מוגמר אבל הייתי מציע שיוחלט עכשיו לשנות את העקרון הזה, ואם לא יוחלט על-כך היום - לפחות שיירשם בפרוטוקול.

שר העבודה י. אלון :

יש לי הסתייגות לגבי גודלו של תקציב הפיתוח, ואגיד כמה משפטים להסברה.

התקציב המוצע בזה הוא מצויין מבחינה מוניטרית, אבל אינו עונה על הצרכים מבחינה סוציאלית ומבחינת תמריץ העליה. כאחד מנציגי הממשלה ברשות לעליה ולקליטה, ניתנה לי הזדמנות לעמוד על בעיה זו משני הצדדים, והפרסומים אפילו המתונים והלא-מוגזמים, כפי שהיו לפני שנה, על היקף האבטלה יש בהם כדי להרתיע עולים פוטנציאליים, כאלה שרוצים להתקיים על עבודתם, לא משקיעים דוקא. לבעלי מקצועות חופשיים ובעלי מקצועות בכלל אין המצב מהווה משיכה לעליה ויש נטייה לדחות אותה עד שישתפר במצב.

שנית, אם אני מביא בחשבון את הגידול הצפוי בכוח האדם, והגידול הצפוי במקומות עבודה חדשים עם שוליים אופטימליים, יוצא שאנחנו נעמוד במצב אבטלה בסדר גודל של 23,000 איש. אני מודאג מאוד מראשית הקיץ הבא. בשיחה כללית שהיתה לי במשרד האוצר, לאו-דווקא על התקציב, אלא על ענייני המשק, הגענו למסקנה שהמועד הקריטי לתעסוקה בארץ זו התקופה של סיום הקטיף והעבודה בשימורי פרי-הדר. אסור לנו להביא בחברה הישראלית אבטלה מחודשת בראשית הקיץ.

אני חושב שהתיעוש, שזכה להתאוששות שיש להעריך אותה, גם אם אני מביא בחשבון תוכניות-פיתוח של משרד-הפיתוח, תחבורה, חקלאות וכו', בכל-זאת אינני אופטימי-מדי. כמובן שהאבטלה תהיה יותר קטנה מאשר השנה, אבל גדולה ממה שמותר לנו לשאת.

ברצוני להזכיר לכם, שכאשר שר האוצר הגיש את הצעת-התקציב המקורית, זה הועבר לתיקון מפורט בוועדת-השרים לענייני כלכלה, ושם הובא לדיון תקציב-פיתוח של מיליארד-ורבע לירות, לעומת מיליארד-וחצי לירות שהוקצבו לפיתוח בשנה השוטפת. היתה הורדה ברבע-מיליארד ל"י, אבל בוועדת-השרים לענייני כלכלה נסוג שר-האוצר והגיע לירידה עד מיליארד ו-80 מיליון לירות.

נמצאו חברים בוועדה שביקשו לקצץ יותר. כיוון שאין לנו מנוס מלמצוא איזון מתאים בין הדרישה המוניטארית וצרכי העלייה והקליטה, אני לא מציע לחזור לתקציב של השנה השוטפת, אבל אני מציע לעמוד על הצעת-התקציב המקורית של שר האוצר. אני אסיר תודה על-כך ששר האוצר, בסוף דבריו היום, מנה את הפרוייקטים שאין להם מימון בתקציב זה, ואשר יש בהם משום צמצום בהיקף התעסוקה בתעשייה, חוסר-תקציב להקמת היאחזויות חדשות, בעייה ביחס למימון פרוייקטים בחקלאות, פיתוח מקורות-המים, ועל הכל בעיית המיקלטים, שהם חשובים מבחינת צרכי הבטחון וגם מגדילים את התעסוקה וניצול כוח-האדם.

אני מציע לשר-האוצר למצוא כסף לפרוייקטים אלה. אני מניח שבמסגרת מיליארד-ורבע לירות היה מוצא תשובה לכל הבעיות הללו, אפילו אם חלק מהמימון יהיה גרעוני, כי גרעון בתעסוקה או גרעון בפיתוח הרבה יותר חמור לפי דעתי גם מבחינה כלכלית. לכן, אדוני ראש-הממשלה, אני מציע לחזור להצעת-תקציב-הפיתוח המקורית.

ראש הממשלה ל. אשכול:

איך?

שר העבודה י. אלון:

עכשיו התקציב מאוזן...

נגיד בנק ישראל ד. הורוביץ:

הוא לא מאוזן, יש שם הלוואות מבנקים, כי מדינה המכבדת את עצמה אינה מגישה תקציב גרעוני.

שר העבודה י. אלון:

בין הסעיפים שלא נמצא להם מימון, יש שני סעיפים מעניינים דווקא בנושא התעסוקה. האחד הוא סכום בסדר-גודל של 5 מיליון ל"י, בסיוע לא מחוץ-לארץ, אלא בעיקר בארץ, שלא יהיה מצב שמצד אחד יש 800 אקדמאים מובטלים, ומצד שני יש מחסור באקדמאים... ההכשרה המקצועית בעיקר למבוגרים לתעשייה אווירית, לאלקטרוניקה וכדומה, אינה מוצאת כאן פתרון, וזה עומד בסתירה למדיניות הכלכלית שלנו. אנחנו צריכים לווסת את כוח-האדם לא רק כמותית, אלא גם מקצועית.

לכן אני מציע שתקציב-הפיתוח יועמד על מיליארד-ורבע ל"י, ובו נמצא פתרונות לכל המכאובים.

הטיעון שהביא כאן שר-החוץ נראה לי בהחלט סביר, וכדאי שיעשה מאמץ לפתור בעייה זו.

שר התחבורה מ. כרמל:

אני תומך בהצעת השר אלון לגבי גודל תקציב-הפיתוח, ואני מציע, שאם אין מימון לתוספת הנדרשת, לא לבטל את מילווה-הקליטה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אין בטחון שאנחנו לא נצטרך בשנה זו להקציב משהו בעניין הפליטים, מאוד יכול להיות שנזדקק למשהו. לא הייתי רוצה כמו אחרים לדבר על סעיפים אחרים מבלי להצביע על אפשרות להכנסה נוספת, אינני מציע בעניין זה עכשיו שום דבר, אבל עלינו לזכור זאת.

אינני יודע כמה אנחנו מוציאים עכשיו על ייחוד השומרון ורצועת-עזה, האם יש בטחון שאנחנו צריכים להוציא כל-כך הרבה כסף? - ואני שואל זאת מבלי לדעת כמה זה.

מר מ. זנדברג:

150 מיליון לירות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אינני בטוח שצריך להוציא לזה 150 מיליון ל"י, זה יכול להיות עניין של שנים. לדברים כאלה מתרגלים בקלות.

איזה פעמים עוררתי את השאלה, ודיברתי על-כך גם עם שר-העבודה, אני שומע מכל-מיני צדדים שחסרים אנשים לעבודות בניין, יחד עם זאת עובדים אצלנו למעלה מ-20 אלף איש בעבודות יזומות. יש בוודאי חלק שחושב שאינו יכול לעסוק בעבודה אחרת, קודם גם זאת לא רצו. אחר-כך נכנסו אנשים אלה לאט-לאט לעבודת ייעור. זה דבר משונה. אני קצת אחראי לעבודות הבניין בירושלים, ולאן שפונים אומרים לך: אין מי שיעבוד, בייחוד שבירושלים זו עבודת-אבן, ואנחנו עכשיו הזמנו אצל ערבים אבנים במיליון ל"י, אם זה בירושלים או במקומות אחרים. לא אתפלא אם לא יביאו אבנים ממקום אחר.

שר העבודה י. אלון:

מביאים משכם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה דבר בלתי-נורמאלי. אני יודע את הקושי, אבל יכול להיות שכדאי שזה יעלה כסף, ואותם האנשים שעובדים בייצור בהרים, יקבלו הכשרה, אז זו תהיה הוצאה חד-פעמית ויהיו אנשים שיידעו לעבוד. אולי יעבדו רק שש שעות ביום. אינני בטוח שאנשים אלה אינם יכולים לעבוד בצורה יותר נורמאלית, ואולי ישתכרו לא-פחות מאשר שם.

אנחנו פעם אמרנו שבמקום תשלום דמי-אבטלה, מוטב להעסיק את האנשים בעבודות יזומות. אבל עבודות יזומות, בטבע הדברים מתחילות לקבל אופי של עבודות קבועות. אפשר לעבוד כך או אחרת, יותר או פחות, וזה בכל-זאת קשור עם איזשהו פיקוח. לא יעלה על הדעת שבין 20 אלף הגברים האלה - אינני חושב שנשים עובדות בזה - לא יכולים למצוא 2,000, 3,000 או 5,000 גברים שיכולים לעשות עבודה שהיא ברגע זה נחוצה לנו יותר.

אני מפנה את תשומת-לבכם, כי בה במידה שתקציב-הפיתוח יגדל, באותה מידה נזרים עשרות מיליוני לירות לערבים, אם כי אולי לא-כל-כך נעים להגיד זאת, ואינני בטוח שעשרות מיליוני לירות אלה לא יתגלגלו בצורה זו-או-אחרת מעבר לגבול. אני שומע שביהודה ובשומרון, למרות שיש 120 אלף פליטים, אין מחוסרי-עבודה, ומחציתם אפילו לא גרים במחנות. שם אין שאלה של חוסר-עבודה, ואנחנו עושים שם כבישים ודברים דומים. השבוע אולי נקיים דיון בעניין זה.

אם מצבנו בעבודה הוא כזה, ואם לא נראית באופק עלייה גדולה ורצינית, נשאלת השאלה: מה אנחנו עושים להכוונת כוח-האדם? אני קורא מכתבים ורשימות בעתונות, שהקבוצות והקיבוצים הם היחידים שפתחו את שעריהם וקיבלו אנשים. קראתי מכתבים יפים של בנים ששהותם בקבוצה היתה החוויה של חייהם, אם כי יש גם תלונות, כי לא כל קבוצה יכולה לטפל באנשים באותה צורה.

בירושלים יש לנו כ-12 אלף סטודנטים, איני יודע מה אחוז הבנות ביניהם.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

55% - 60%.

ראש הממשלה ל. אשכול:

חשבתי שזה מתחלק ל-50%-50%, האם אי-אפשר למצוא

איזשהו סידור, שחצי-יום או יום בשבוע 3,000 או 5,000 סטודנטים יעבדו בבניין?

בשבוע שעבר היתה לי שיחה ארוכה עם ראש

ישיבת-חברון, כי כוונתי גם לבחורי-ישיבה, ואמרתי לו בין השאר: אנחנו בכל-זאת במצב מיוחד במינו. לעתים אנחנו עכשיו עוסקים ביישוב מחדש ולעתים אנחנו מיישבים אותם היהודים בפעם השלישית. פעם ראשונה הושבנו אותם במושב, אחר-כך עזבו את המושב והתיישבו באיזה בית בתל-אביב, ואין לנו משטרה שתמנע דברים כאלה. גם אם מדברים עכשיו על העברת משרד-המשטרה לירושלים, אינני בטוח שמיד נסגור את משרד-המשטרה בתל-אביב.

אני רוצה לשאול את שר-העבודה ואת היושבים סביב

שולחן זה, בזמני אני זוכר שסטודנטים יהודים, תמיד עסקו באופן חלקי בכל-מיני עבודות ומלאכות. אם הסטודנטים מתלוננים ששכר-הדירה יקר ואין להם ממה להתקיים, מדוע שלא יקחו 3,000 או 5,000 סטודנטים, ואני אומר זאת גם על בני-ישיבה, ובאיזו-שהיא רוטציה יתנו יום בשבוע לעבודה בבניין? אתמול ישבתי עם אנשי האוניברסיטה, והם מסרו לי שמצב הסטודנטים הוא בכי-רע.

שר התחבורה מ. כרמל:

70% מהם עובדים בעבודה חקלאית.

שר העבודה י. אלון:

לא עבודה כזאת.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

60% זקוקים לעבודה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

יום-עבודה בבניין משתלם יפה, בזמן הראשון אולי ילמדו, ובמשך שלושה חודשים אולי כדאי לשלם, אבל זו תהיה תוספת של כוח-אדם מקצועי. ובכלל יהיה זה טוב, שמתוך 15 אלף או 18 אלף איש שעובדים בעבודות קרן-הקיימת, יועברו אנשים לעבודה פרודוקטיבית יותר. אנחנו רואים שהעלייה בשנים הקרובות לא תגדל, ועד אשר נגיע לעלייה ראוייה לשמה, של אלפים מבני העם היהודי, מניין ניקח את כוח-האדם הדרוש?

קראתי בעתון שישנה הצעה לקבוע חינוך-חובה חינוס

גם לגיל 14-15.

שר האוצר פ. ספיר:

אנחנו עוד לא קבענו זאת.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

זה כלול בקווי-היסוד של הממשלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

כאשר נקבעו קווי-היסוד האלה לא היה כתוב שנשב

על הירדן ועל הסואץ וברמה.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

דווקא מפני זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני רוצה בכל-זאת להדגיש את הדבר, שאנחנו
עלולים להכניס אלפים ורבבות לא-יהודים לעבודות, ואחרי זה אי-אפשר יהיה להוציא
אותם. נמסר לי שהיה מאמר של שניצר ב"מעריב" על הילודה, ויש דברים שנאמרים ולא
צריך להגיד אותם כך. משהו צריך לטפל בעניין זה. אני בטוח שיום-עבודה בייעור,
עם ההסעה והמפקח, עולה קרוב ל-20 ל"י ליום. אילו ניצלנו חלק מהכסף הזה כדי
להעביר את הסטודנטים יום בשבוע לעבודה בכניין, התוצאה תהיה מעשית יותר.

שר האוצר פ. ספיר:

ברצוני להעיר מספר הערות קצרות, ואחר-כך אציע

סדר להצבעה.

ברצוני לומר לראש-הממשלה - מאחר שהוא לא היה

בדיוני ועדת-השרים לענייני כלכלה - שאותם 150 מיליון ל"י לייחוד השומרון ויהודה, ולא איכפת לי שקוראים לזה בשמות היסטוריים, אני מוכן להציע שתשב ועדה ותבדוק זאת מחדש.

אני חייב להגיד שאני מתחיל להיות מבולבל בעניין

זה. מה רוצים מהאוצר? אין זה עניין של כסף. סכומים אלה נקבעו על-ידי ועדת-המנכ"לים שמטפלת בנושא זה, ואם יש סכומים מיותרים, אני מבקש שיקבעו ועדה של שלושה שרים, שתבדוק את עניין 150 מיליון הל"י.

בהזדמנות זו הייתי רוצה לבקש, שכל מי שרוצה

לפרסם את דעותיו ביחס לתקציב ברבים, שיחכה עד אשר נגיש את התקציב לכנסת ויתחיל הדיון בו, וזה יהיה לכבוד גם לכנסת וגם לעניין עצמו. לא הייתי רוצה שהדברים יהיו מחר בעתונות.

שכחתי להגיד בדברי הפתיחה, שעניין הסובסידיות

מופיע כמו בשנה שעברה, וגם הרזרבות מופיעות כמו בתקציב של השנה שעברה.

הוסכם עם נגיד בנק-ישראל, כי במידה ויתברר במשך

השנה שיש חוסר-עבודה, לא נתבייש להגיש תקציב נוסף ולחפש אמצעים בשטח התעסוקה והעבודה. לשמחתי, אין שחר לנבואות השחורות או החצי-שחורות בשטח זה כיום, אבל אני חושש שזה ילך ויכביד, כי בירושלים וגם במקומות אחרים, צריך רק שכמה מאות יחזרו לעבודה, כדי שכולם ירצו לשנות את מדיניות העבודה.

משרד-הדואר לא במקרה מבקש לשנות את עניין התמלוגים, זה קשור עם מחיר חיבור בטלפון וכדומה, אינני רוצה להיכנס לפרטים כרגע.

השר יוסף ספיר מציע להפחית את שיעור מס-ההכנסה ב-4%-5%, ופירושו שנקבל 144 מיליון ל"י במקום 170 מיליון ל"י. הוא גם מציע לא להגדיל את שיעורי היטל-הבטחון. אני יודע שישנם אנשים שחושבים אחרת. אני חושב שמה שאנחנו עושים בעניין המסים, אינו תואם, לא את התקופה, לא את השנה, וגם לא את הפרספקטיבה שתהיה עוד יותר קשה בענייני הבטחון ובענייני העבודה. אנחנו בעניין זה נוהגים - ואני רוצה לחפש ביטוי מתאים כדי שאיש לא ייפגע...

השר י. ספיר:

בקלות-דעת.

שר האוצר פ. ספיר:

רציתי להגיד זאת, אבל אני נזהר.

רציתי להגיד שלא רק מבחינה מוניטארית, גם זה שאנחנו נותנים זאת לכל בני-ישראל היושבים בציון, ורוצים שבשנה הבאה ישלמו מסים ב-400 מיליון ל"י, ובמלווה אנחנו הולכים להחזיר 45 מיליון ל"י - כמה פעמים אנחנו יכולים להחזיר 500 מיליון ל"י, מבלי שזה יפגע במערכת החיים הכלכליים שלנו? אני אינני דואג לזה, אבל אני מסתכל על זה מנקודת-מבט של אנשים שהם בעניינים אלה הרבה יותר מחמירים ממני. אינני מקל בעניין הרכש, ולאחר שכבר מורידים, מציעים בבת-אחת להוריד עוד. זה שהשר יוסף ספיר אומר שחלק ממלווה-הבטחון ייהפך למלווה מוניטארי, ברצוני להגיד לו שדבר זה כבר נכלל. מלווה-הקליטה ייהפך למלווה-בטחון.

אנחנו צריכים לזכור שתקציב-הבטחון גדל מאוד, ובמשך ארבע שנים אלו, עד ה-5 ביוני, הוא גדל פי שניים. שום דבר בשטח הכלכלה, לא המחיר ולא השכר, לא גדלו במשך השנים האחרונות פי שניים, ואת מילווה-הקליטה ואת חסכון-החובה אישרנו בפירוש לצרכי בטחון. אני אמרתי בדברי-הפתיחה שהכספים שאנחנו מקבלים מהמגבית ומהמילוות בחו"ל מגיעים לסכום של 530 מיליון ל"י.

ברצוני להגיד לשר בנטוב - ואני מאוד נזהר בדברי אתו, גם אחרי שהוא אמר כאן מה שאמר - שום שר אינו נוהג כפי שהוא נהג אתנו. הוא הזעיק אלינו שליחים ומשלחות של כל אלה שכאילו פוגעים בהם בענייני שיכון. אצלו יש אולי התרשמויות והרגשות על מצב העבודה, אצלי יש מספרים ועובדות, ואני חולק גם על המספרים שהביא כאן שר-העבודה, מתוך ידיעת העניין. כמובן שאם נגייס רבבות אנשים, אם חלילה תהיה קטסטרופה ולא יוכלו לעבוד בבתי-חרושת ובחקלאות, יהיה מספר מחוסרי-עבודה גדול. גם אם אני לוקח בחשבון את השנתון, ואת אלה שעובדים בעבודה יזומה, והלוואי ומחציתם יתאימו לעבודה יוצרת, אני חושש לאור מה שיש היום בירושלים ובמקומות אחרים בארץ, שיהיה לנו מחסור בידיים עובדות. פעם אנשים מזלזלים בטכסטיל, פעם אחרת במתכת, ולבסוף אומרים: אין לנו אנשים. היום עובדים בטכסטיל שליש מאלה שעובדים בתעשייה, ואין אני מזלזל, לא בטכסטיל, לא במתכת, לא באלקטרוניקה, וגם לא ביתר הדברים.

שמחתי לשמוע שכל התחמושת, פרט לתחמושת מועטה, יוצרים עכשיו בארץ. יש לי מספרים ולא התרשמויות, של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שהגיעו לשיא בתעסוקה בתעשייה, לעומת מה שהיה באוגוסט 1965, אבל יש כאן שינוי אחד, חלק מהעובדים בבניין עברו לעבודה אחרת, כתוצאה מהמיתון שכל-כך בכינו עליו.

אינני מבין באיזו נסיגה משקית היינו, אבל אני משאיר לחבר סיעתו של השר בנטוב, חה"כ ויקטור שם-טוב, להסביר לו זאת מעל במת-הכנסת. לו הגדלנו את התקציב בעוד 400 מיליון ל"י, היינו מתחייבים בזעזועים במשק. צריך לקחת בחשבון שהתאמת השער והפיחות כבר הביאו זעזועים מסויימים. יכולים להגיד שעל-פי התכנון הכלכלי הפנימי, הכל יהיה מתוכנן לכך, שזה יכניס עוד 400 מיליון ל"י. זה עלול להיות הדינאמיט הכי-מסוכן שאפשר להכניס למשק. אני מתנגד לזה.

על-כל-פנים, ברצוני להגיד כאן, אם חס-וחלילה נגיע לזה, שבמאי, יוני ויולי יהיה מצב שיחייב הגשת תקציב נוסף, נעשה זאת. שמענו כאן מהאיש העומד על משמר העניינים המוניטאריים, דוליק הורוביץ, נגיד בנק-ישראל, שהוא עצמו יציע לקבל תקציב נוסף במקרה של הכרח.

על חשבון הסכום הזה של 500 מיליון ל"י, בנו כל-מיני תכניות ודשנו בזה מספיק בשבע ישיבות של ועדת-השרים לענייני כלכלה.

ברצוני להגיד לשר-החוץ, טיפלנו עם אנשי משרד-החוץ בתקציב משרד-החוץ, אני מניח שגורל עניינינו המדיניים לא ייקבע, לא ב-1968 ולא ב-1969, זה לא חד-פעמי. אם יתברר שהעניינים המדיניים יסבלו מזה שיחסרו 2 מיליון ל"י, אני אומר לו פה, ליד השולחן הזה, נחפש סכום זה יחד. חושבני שלא כל מיליון 2 מיליון הל"י יחסרו.

אינני רוצה לעמוד כאן על יתר הטענות, של השר ורהפטיג ושל שרים אחרים...

שר הדתות ז. ורהפטיג:

קיבלת אותן?

שר האוצר פ. ספיר:

לא קיבלתי אותן.

כאשר דיברתי על עניין המיקלטים, אמרתי שזה גם-כן קשור לענייני הבטחון, ועוד נשב על המדוכה הזאת. לו קמו כאן כל השרים והיו אומרים שהם מורידים 25 מיליון ל"י מתקציביהם, כולל שר הפנים מכספי העיריות, זה היה עוזר. אני קובל נגד שר הפנים על-כך, שכאשר הוא רוצה להצדיק איזה דבר, הוא מספר על דברים לא-נעימים במקומות אחרים... מה שרע במקומות אחרים, צריך להילחם נגדו. אני חושב שאנחנו מקלקלים את העיריות על-ידי זה שנותנים להם יותר מירווח.

אני בכלל אומר דברים אלה לכל אחד במקומו ובזמנו, איש לא פצה את פיו כאשר אני אמרתי ב"בית-ברנר" שאנחנו צריכים להינתק מהאינדקס ולדאוג להגדלת הפיריון. שמעתי אתמול על הגרעונות של כמה עיריות, ואז בהשוואה להן באופן יחסי "הממשלה היא צדיק גמור". קריניצי הגיע לגרעון של 23 מיליון ל"י, ואנחנו יודעים מה קרה עכשיו בעירית-הרצליה ובמקומות אחרים.

לסיום אני רוצה להגיד ליד שולחן זה, אני מסכים ש-25 מיליון ל"י יחסכו מתקציבי המשרדים השונים, כדי לייעד אותם לא לרזרבה, אלא למיקלטים, בעדיפות ראשונה ובמקומות שאנשי-הג"א יקבעו.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

איך חוסכים את הסכומים האלה?

שר האוצר פ. ספיר:

ברצוני להגיד לשר בורג, ראש-הממשלה הקדיש חלק גדול מדבריו לבעייה, איך להעביר חלק מהעובדים למקצועות יותר פרודוקטיביים. אם לקבל מה שהשר בורג מציע, יהיה כתוב שחצי מהמדינה חיה מסעד, כי הוא מציע תנאים כאלה שאיש לא ירצה ללכת לעבודה יזומה, וגם לא לעבודה יוצרת.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אני שומע שיש הצעה לקצץ 25 מיליון ל"י מתקציבי המשרדים, לא איכפת לי שיקצצו, פרט לתקציב משרד-החינוך.

שר הבריאות י. ברזילי:

אין הצעה כזאת.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אני את נפשי הצלתי, אם אומרים שאין צורך במיקלטים, אז לא יהיה, 25 מיליון ל"י אלה הם רק לחלק מהמיקלטים הנחוצים. לו היה כאן שר-הבטחון, היה אומר שנחוצים לו 100 או 200 מיליון ל"י לאווירונים, והוא צריך אותם, וגם הוא יכול היה להגיד שהוא הציל את נפשו.

שר האוצר פ. ספיר:

אני מציע ללכת סעיף-סעיף, ניקח קודם את תקציב

ההכנסות וההסתייגויות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שר-הבטחון מוכרח היה ללכת, וביקש למסור שאם הצעות רפ"י לשינויים בתקציב תובאנה להצבעה - הוא מבקש לרשום בפרוטוקול את תמיכתו בהן.

אנחנו נלך סעיף-סעיף.

שר האוצר פ. ספיר:

השר דיין מציע להוריד את המסים, מס-הכנסה ומס-קליטה, ב-60 מיליון ל"י. כפי ששמענו כאן, הסיר השר קול את הסתייגויותיו ואינו מעמיד אותן להצבעה.

ה צ ב ע ה :

בעד הצעת השר דיין - 3 קולות (כולל קולו של השר דיין);
נ ג ד - רוב.

שר האוצר פ. ספיר:

השר בנטוב הציע לא לבטל את כל מילווה-הקליטה, אלא רק לדרגות הכנסה עד 700 ל"י לחודש.

ה צ ב ע ה :

בעד הצעת השר בנטוב - 3 קולות;

נ ג ד - רוב.

שר האוצר פ. ספיר:

השר יוסף ספיר הציע לא להגדיל את שיעורי
היטל-הבטחון, ולהפחית את שיעורי מס-ההכנסה בין 4 ל-5 אחוז - הכוונה להצעות
ועדת-צדוק - ואז במקום 180 מיליון ל"י, יהיו 144 מיליון ל"י.

השר י. ספיר:

אני הצעתי הורדה של 100 מיליון ל"י.

ה צ ב ע ה :

בעד הצעת השר יוסף ספיר - 2 קולות;

נ ג ד - רוב.

שר האוצר פ. ספיר:

השר דיין הציע לתת למפעלי-תעשייה יצרניים בארץ
הקלות במס-הכנסה בסכום של 50 מיליון לירות, לצרכי השקעה במפעלים.

ה צ ב ע ה :

בעד - 3 קולות (כולל קולו של השר דיין);
נגד - רוב.

שר האוצר פ. ספיר:

השר בנטוב הציע לא להקטין את המס על קרקעות.

ה צ ב ע ה:

בעד - 2 קולות;
נגד - רוב.

שר האוצר פ. ספיר:

אמרנו שאנחנו רוצים להטיל על ועדה לבדוק את עניין 2% מס-חברות. לגבי חברות יצרניות יש הצעה להוריד 2% נוספים, על-ידי זה שלא נעלה את היטל הבטחון ב-1.75%.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

אני מציע שאותה ועדה תבדוק גם מתן 0.5% על

המלאי.

שר האוצר פ. ספיר:

עכשיו אני מביא לאישור הממשלה הצעות הרוב המכריע של ועדת-השרים לענייני כלכלה. ההכנסה הכוללת ממסים מסתכמת ב-3,582,300,000 ל"י, והיא לוקחת בחשבון הורדה ממסים לילד שני ושלישי, הורדה

ממס-רכוש, והגדלת הפטור לילד שמשרת בצבא.

ה צ ב ע ה :

בעד תקציב ההכנסה הרגילה - רוב קולות;

נ ג ד - אין.

השר י. ספיר :

אני מבקש לרשום לפרוטוקול ששני חברים נמנעו.

שר הכריאות י. ברזילי :

יותר משניים.

השר י. ספיר :

תגיד את זה.

שר האוצר פ. ספיר :

אני עובר להצעת ההכנסות לתקציב-הפיתוח. הצעת

רוב הוועדה מסתכמת בסכום של 1 מיליארד ו-844 מיליון ל"י. השר בנטוב מציע

להגדיל את הכנסות תקציב-הפיתוח ב-400 מיליון ל"י.

ה צ ב ע ה :

בעד הצעת השר בנטוב - 2 קולות;
נ ג ד - רוב.

בעד הצעת רוב הוועדה - רוב;
נ ג ד - אין.

שר האוצר פ. ספיר:

אני עובד לתקציב ההוצאה הרגילה. פרט לסכום של 25 מיליון ל"י, שאמרתי שאנחנו עוד מבררים, הסכום לסובסידיות הוא כמו בתקציב של השנה שעברה, כולל רזרבה של 20 מיליון ל"י.

שר החקלאות ח. גבתי:

אתה טעית, אם אתה אומר שזה אותו סכום, זה יותר.

שר האוצר פ. ספיר:

השר דיין התנגד לזה, שאנחנו נוסיף 20 מיליון ל"י, והוא בעד זה שנשאיר את אותו סכום הסובסידיות שקיבלו החקלאים בשנה שעברה. הוא שלח אלי שני חקלאים, החושבים את עצמם למומחים גדולים בענייני סובסידיות. אם תהיה תוספת, הוא מציע להוריד 20 מיליון ל"י מהסובסידות, ואנחנו צריכים להצביע על זה.

ה צ ב ע ה :

בעד הצעת השר דיין - 3 קולות; (כולל קולו של השר דיין).

השר י. ספיר:

לא הבנתי את ההצעה. האם 20 מיליון ל"י אלה

נוספו עכשיו?

שר האוצר פ. ספיר:

בשבוע שעבר החלטנו כאן על סובסידיה בסכום מסויים לתחבורה, נוסף לדברים הקיימים.

מר מ. זנדברג:

דובר על סובסידיות בסך 15 מיליון ל"י, לפני הפיחות ולפני הסובסידיה לתחבורה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מישהו מתחרט?

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

כן, לא ידעתי שזה כולל את הסובסידיות לתחבורה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מעמיד עוד הפעם להצבעה את סכום הסובסידיות.

ה צ ב ע ה :

בעד הצעת השר דיין לא להעלות

השנה את סכום הסובסידיות - 2 קולות (כולל קולו של השר דיין).

שר האוצר פ. ספיר:

הצעת האוצר, כפי שנתקבלה בוועדת-השרים לענייני

כלכלה, להצעת תקציב ההוצאה הרגילה, כולל הסובסידיה המתוקנת, וכולל ההחלטה שנחפש 25 מיליון ל"י מתקציבי המשרדים...

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

בנוסח ההצעה שלך כלולים תמריצים לייצוא?

שר האוצר פ. ספיר:

אמרתי שכתוצאה מהפיחות הורדנו את תמריצי הייצוא

בסכום מסויים, ויש יסוד להניח שעוד יהיה לנו דין-ודברים בעניין זה. תקציב ההוצאה הרגילה מסתכם בסכום של 4 מיליארד ו-462 מיליון ו-300 אלף ל"י - (4,462,300,000 ל"י).

ה צ ב ע ה :

בעד - רוב;

נגד - אין.

שר הכריאות י. ברזילי :

יש נמנעים.

שר האוצר פ. ספיר :

הצעת תקציב. ההוצאה לתכניות-פיתוח, כפי שאושרה על-ידי הרוב בוועדת-השרים לענייני כלכלה, מסתכמת ב-1,079,000,000 ל"י. כאן יש כמה הסתייגויות: (1) השר בנטוב מציע הגדלת התקציב הזה ב-400 מיליון ל"י, ומתוך זה להקפיא 200 מיליון לירות; (2) שר הבטחון מציע להקטין את התקציב ב-300 מיליון ל"י, ומזה ליעד 180 מיליון ל"י לרזרבה; (3) השר יוסף ספיר מציע להעמיד את תקציב תכניות-הפיתוח על 970 מיליון ל"י, תוך הדגשה, שאם יהיה צורך בתקציב נוסף - הוא יצביע בעדו; (4) השר אלון, אליו הצטרף השר כרמל, מציע להעמיד את תקציב ההוצאה לתכניות-פיתוח על מיליארד-ורבע ל"י; (5) הצעת שר-הפנים היא, לא להגדיל את הרזרבה בתקציב הזה ב-100 מיליון ל"י.

ה צ ב ע ו ת :

בעד הצעת השר בנטוב - 2 קולות;

בעד הצעת השר דיין - 1 קול;

בעד הצעת השר יוסף ספיר - 2 קולות;

בעד הצעות השרים אלון

וכרמל - 5 קולות;

נגד - 12 קולות;

בעד הצעת שר הפנים - 6 קולות.

נ ג ד 11 קולות.

בעד הצעת רוב הוועדה - 14 קולות.

שר האוצר פ. ספיר:

לפי החוק של השנה שעברה הכנסנו את ההוצאות של מפעלים עסקיים כמו הרכבת, הדואר, מינהל-מקרקעי-ישראל וכו'. והחשבון המסחרי, וזה מסתכם ב-924 ל"י, כיוון שזה לא שייך לתקציב - לא נכנסנו לפרטים.

השר י. ספיר:

הדברים האלה לא נדונו לפרטיהם, אני רוצה רק לשאול את שר-האוצר, האם נבדק הדבר, אם אין מקום לחסכון ולקימוצים גם כאן, מאחר שכל הדברים האלה יחד מגיעים להרכבה עשרות מיליוני לירות, או שיש לקבל את ההצעות כמו שהן?

שר האוצר פ. ספיר:

באותם 25 מיליון ל"י של קימוצים בהוצאות משרדי-הממשלה, כולכם ודאי תעזרו לחפש גם אצלכם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

(לשר יוסף ספיר) - מה הוא יכול לענות לך?

השר י. ספיר:

שיציעו לגבי מפעלים אלה בדיוק מה שהוא הציע
לגבי משרדי-הממשלה, כי גם שם יש ודאי הרבה אבטלה סמוייה, ויש מקום לקצץ.

שר האוצר פ. ספיר:

תקציב-הפיתוח כולו מסתכם ב-1 מיליארד ו-844
מיליון ל"י, כולל החלק שעובר לבטחון.

עלינו לאשר את חוק-התקציב, שאין בו שינוי לעומת
חוק-התקציב של השנה הקודמת, וכן את התקציב-כולו, לצד ההכנסה ולצד ההוצאה.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

אני מציע לא להצביע כאן את כל סעיפי ההכנסות.

השר מ. בגין:

שר-האוצר לא התייחס להצעת שר-החוץ.

שר החוץ א. אבן:

שר האוצר אמר, שאם חסרון זה יורגש - נדון בזה.

שר האוצר פ. ספיר:

אינני יכול לקבל את הצעת שרף, כי עלינו להביא את כל החומר לכנסת, ואנחנו צריכים פה לאשר את כל התקציב.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

אני מציע, שאנחנו בישיבת-הממשלה לא נאשר את חלקה של הסוכנות, לא בפלוס ולא במינוס, ויש טעם לדבר. מה שהממשלה אישרה עד עכשיו, יש בו סיכון מסויים, ואני מציע ליפות כוחו של שר-האוצר להכניס את המספרים המתאימים לפי ההחלטות שנתקבלו כאן.

שר האוצר פ. ספיר:

יש לי רושם שהוא צודק, ואני מסכים להצעה. בהצעה שנביא לכנסת יופיע רק הסכום של 5,569,200 מיליארד ל"י, ולא 6,424,900 מיליארד ל"י.

ה צ ב ע ה :

בעד הצעת התקציב - רוב;

נגד - אין.

שר הבריאות י. ברזילי:

יש נמנעים.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

אני מציע, בישיבת-הממשלה לא למנות את הנמנעים. ההימנעות זה בשביל דמונסטרציה, והממשלה זה מוסד סודי וסגור. צריך שיהיה רוב, כדי שיהיה ברור שהממשלה קיבלה החלטה.

שר השיכון מ. כנטוב:

הממשלה קיימת עשרים שנה, ותמיד מצביעים.

השר מ. בגין:

אין זה אומר שצריך לפרסם זאת.

שר השיכון מ. כנטוב:

אני לא אומר שצריך לפרסם.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

זה נחוץ בשביל אליבי, ומי שמשתתף בממשלה אינו

זקוק לאליבי.

שר האוצר פ. ספיר:

אני מבקש לרשום לפרוטוקול משהו ששכחתי למסור
קודם - שר הבטחון הציע לגבי ההכנסה הרגילה להקטין את התקציב הרגיל ב-50
מיליון ל"י.

הממשלה צריכה להסמיך אותנו להכניס את השינויים
והתיקונים הטכניים, במידה שיהיו, ולהגיש את הצעת-התקציב לכנסת.

מ ח ל י ט י ם : בהמשך להחלטה מס. כל/24 של ועדת-השרים לענייני
כלכלה, מיום כ"ה בחשוון תשכ"ח (28.11.67) :-

(א) (ברוב קולות ו-4 נמנעים) לאשר את הצעת
תקציב ההכנסה הרגילה בסך - 3,582,300,000 ל"י.

(3) קולות בעד ההצעה להוריד את המסים בסך של 60
מיליון ל"י;

3 קולות בעד ההצעה לא לבטל את כל
מלווה-הקליטה אלא רק את המלווה לדרגות-הכנסה עד 700 ל"י;

2 קולות בעד ההצעה לא להגדיל את שיעורי
היטל-הבטחון, ולהפחית את שיעורי מס-ההכנסה ב-4%-5%;

3 קולות בעד ההצעה לתת הנחה ממס-ההכנסה, בסך
50 מיליון ל"י למפעלי-תעשייה, לשם השקעה במפעליהם;

2 קולות בעד ההצעה לא להקטין את המס על
קרקעות).

(ב) (ברוב קולות) לאשר את הצעת ההכנסות לתקציב פיתוח בסך - 1,844,000,000 ל"י.

(2 קולות בעד ההצעה להגדיל את הסעיף הנ"ל ב-400 מיליון ל"י).

(ג) (ברוב קולות ו-4 נמנעים) לאשר את הצעת תקציב ההוצאה הרגילה בסך - 4,462,300,000 ל"י.

(2 קולות בעד ההצעה לא להעלות השנה את סכום הסובסידיות).

(שר האוצר מודיע, כי אם ייחסך סכום של 25 מיליון ל"י מהוצאות המשרדים, בהתאם להחלטה מס. כל/24(ג)(2), יוקצב סכום זה לבניית מיקלטים ולהג"א).

(ד) (ב-14 קולות) לאשר את הצעת תקציב ההוצאה לתכניות פיתוח בסך - 1,079,000,000 ל"י.

(1 קול בעד ההצעה להקטין את התקציב הנ"ל ב-300 מיליון ל"י, ומזה לייעד 180 מיליון ל"י לרזרבה;

(2 קולות בעד ההצעה להגדיל את התקציב הנ"ל ב-400 מיליון ל"י;

2 קולות בעד ההצעה להקטין את התקציב הנ"ל ב-100 מיליון ל"י;

ב-5:12 קולות לא להגדיל את התקציב הנ"ל לסך

1,250,000,000.- ל"י;

ב-6:11 קולות לא להגדיל את הרזרבה בתקציב הנ"ל

ב-100 מיליון ל"י).

ה) לאשר את הצעת ההוצאה לתקציב פיתוח, חובות

ולהוצאות מיוחדות, בסך 1,844,000,000.- ל"י.

ו) לאשר את הצעת התקציב להכנסה ולהוצאה של

המפעלים העסקיים, בסך 924,900,000.- ל"י.

ז) (ברוב קולות) לאשר את הצעת חוק התקציב

לשנת-הכספים 1968/69, בצד ההכנסה, בסך כולל של 5,569,200,000.- ל"י.
(הצעת-החוק שמורה בזכירות הממשלה).

ח) להסמיך את שר האוצר להכניס שינויים

ותיקונים טכניים ורישומיים בצד ההוצאה של הצעת-התקציב לשנת-הכספים 1968/69 -
(כולל התאמה עם הכנסות מגבית-החירום).

99. נסיעת השר י. ספיר

ראש הממשלה ל. אשכול:

השר יוסף ספיר מודיע שהוא נוסע לשבוע-ימים

ללונדון, החל מיום חמישי.

מ ח ל י ט י ם : לאחר נסיעתו של השר י. ספיר ללונדון, ביום ה' בכסלו תשכ"ח (7.12.67), למשך שבוע-ימים, לשורת פגישות עם אישי-ציבור, מטעם משרד-החוץ ולהשתתפות בישיבת ההנהלה של האינטרנציונל הליברלי.

100. הצעות חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום: (רישום ציוד וגיוסו) ו-(עבירות בשטחים המוחזקים - שיפוט ועזרה משפטית)

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני מבקש להרשות לנו להניח על שולחן-הכנסת את שני החוקים להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום.

מ ח ל י ט י ם : בהמשך להחלטות מס. חק/12 ו-חק/13 של ועדת-השרים לענייני חקיקה, לאחר את הצעות-החוק דלהלן ולהגישן מיד לכנסת:

(1) הצעת חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו), תשכ"ח-1967.

(2) הצעת חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום - (עבירות בשטחים המוחזקים - שיפוט ועזרה משפטית), תשכ"ח-1967.

(הצעת-חוק זו הינה נוסח מתוקן של הצעת-החוק אשר צורפה להחלטה מס. 619 בפרטיכל נו/שכז של הממשלה, מיום א' בתמוז תשכ"ז (9.7.67).

= = = =

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול :

לפני שבוע הגשתי שתי שאילתות בעניינים הנוגעים
 למדיניות-חוץ, כאשר שר החוץ עוד לא היה כאן. קיבלתי הבטחה מראש-הממשלה שאקבל
 תשובה בכתב, ולא בעל-פה. לא קיבלתי תשובה, לא בכתב ולא בעל-פה.

שר החוץ א. אבן :

אעייך בזה ואשיב בשבוע הבא.

= = = =

101. ברכות לנשיא-המדינהראש הממשלה ל. אשכול :

היום ימלאו 78 שנה לנשיא-המדינה, ברשותכם אברך

אותו בשם הממשלה-כולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:15

=====